Beleazar

Frans van Steenwijk

bron
Frans van Steenwijk, *Beleazar*. Izaak Duim, Amsterdam 1742

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/stee033bele01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

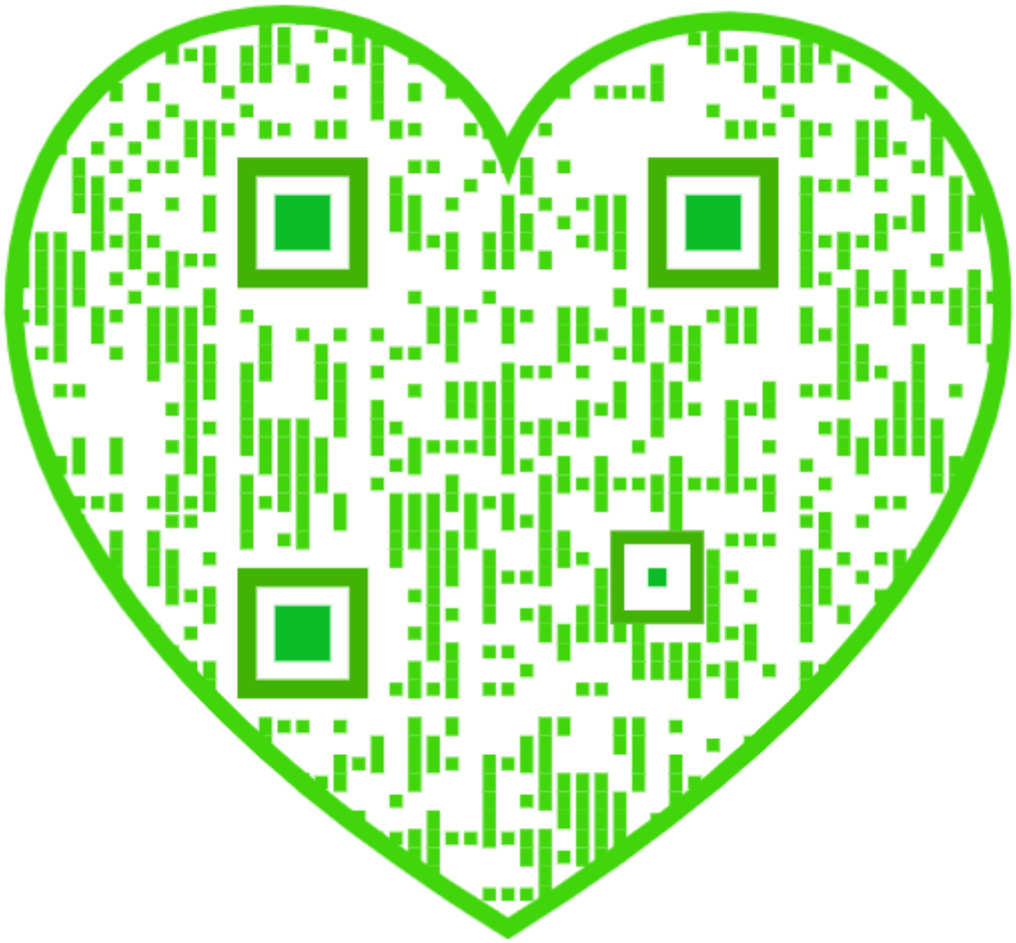

Copye van de privilegie.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen teweten: alzo Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van het Wees- en- Oude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden gejoüisseert van 't Octroy of Privilegie by hen van Ons op den 23. May 1714. geobtineert, waar by Wy aan hun Supplianten goedgunstelyk hadden geaccordeert, en geoctroyeert, om, geduurende den tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorsz. Octroy of Privilegie genoemt, op den 22 May 1729. stonden te expireeren; ende dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouburg, waar van hunne respective Godshuyzen onder andere mede moeten worden gesustenteert, de voorengemelte Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in toekomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, gaerne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, uytgeeven en verkopen, ten eynde dezelve Werken door het nadrukken van andere haar Luyster, soo in taal, als in spelkonst, niet mogten komen te verliesen, en dewylen sulx haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Octroy, niet gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianten haar tot Ons, onderdaniglyk verzoekende, dat Wy aan hun Supplianten in kwaliteyten voorsz. geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, blyspellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het ligt te brengen, en ten Toneele te voeren, den tyd van Vyftien eerstkomende, en agtereenvolgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en Verkopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle andere op seekere hooge Peene by Ons daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende ter bede van de Supplianten uyt Onze regte wetenschap, Souveraine Magt ende Authoriteyt, de selve Supplianten geconsenteert, geaccordeert, en geoctroyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en octroyeeren haar by deezen, dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien eerst Agtereenvolgende Jaaren, de Werken, die ten diensten van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het ligt gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, in dier voegen, als zulx by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uytgedrukt staat, binnen den voorsz. Onzen Landen alleen zullen mogen Drucken, doen Drucken, uytgeven ende verkopen, verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken, in 't geheel, ofte ten deele te Drucken, naar te Drukken, te doen Naardrucken, te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naargedrukt binnen den selven Onzen Landen te brengen, uyt te geven, of te Verhandelen en Verkopen, op Verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende

een boete van drie duysend guldens daar en boven te verbeuren, te Appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derdepart voor den Armen der plaatzen daar het Casus voor vallen zal, ende het resteerende derdepart voor de Supplianten, ende dit t'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen onzen Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het Nadrucken van de voorsz. Werken, daar door in geenigen deele verstaan, den innehouden van diente autoriseeren, ofte te Advouëren, ende veel min dezelve onder onze protexie, ende bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hare Lasten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen onzen Octroye voor dezelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, hetzelve Octroy in 't geheel, en zonder eenige omissie daarvoor te drucken, of te doen drucken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten de zelve Werken zullen hebben uyt gegeeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie der voorsz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduytse Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; voorts op peene van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van dezen Octroye. Dat ook de Supplianten schoon by het ingaan van dit Octroy een Exemplaar gelevert hebbende aan de voorsz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Octroy deselve Werken zouden willen herdrucken met eenige vermeerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen deselve tyd, en op de boete en penaliteyt, als voren. Ende ten eynde de Supplianten dezen Onzen Consente, ende Octroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen ende eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Rustelijk, vredelijk, ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, cesserende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten zegele hier aan doen hangen op den zevenentwintigsten Mey, in 't Jaar onzes Heereende Zaligmakers duysend zevenhondert agtentwintig.

J.G.V. Boetzelaar.

Onder stond, ter Ordonnantie van de Staten, was getekent

WILLEM BUYS.

Lager stond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Octroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorsz. qualiteyt, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van BELEAZAR, *Treurspel*; vergunt aan IZAAK DUIM. *Amsterdam den* 17. *Augustus*, 1742.

Toewying aan de *dichtlievende* beminnaren des *vaderlands.*

ô Neêrlands waardig Kroost! myn dierbre Landgenooten,
Die in 't verward geschil der trotse Waereldgrooten
Rechtschapen' wenschen vormt voor 's Lands vervallen staat,
En 't wezendlyk vermaak der Dichtkunst niet versmaad!
Het voegt my dat ik U myn' Beleazar wyë.
Hy, die een' afschrik heeft van 's Vaders knevlaryë,
Die onderdrukte Prins, door Narbals deugd geleid,
Dat staatsjuweel, verdient uw mededoogendheid;
En zal ontwyfelbaar uw' geest tot blydschap nopen,
Wanneer het Tyrisch Volk met zekerheid mag hopen
Het Ryk hersteld te zien in zyn' alöuden stand.
Niet minder hope uw zucht voor 't kwynend Nederland,
Dat 's Hemels voorbeschik, door's Lands getrouwe Vaders,
Ons Tyrus, fel gedreigd door listige Verraders,
Ons dierbaar Vaderland, aan 't krygsgevaar ontrukk',
De ware vreê herstelle, en 't oude koopgeluk!

F. v. STEENWYK, de Jonge.

Personaadjen.

PYGMALION, Koning } van Tyrus.
ASTARBE, Koningin } van Tyrus.
TOPHA, eerste Gemalin van Pygmalion.
BELEAZAR, Zoon van Pygmalion en Topha.
NARBAL, Zeevoogd, gewaande Vader van Beleazar.
CORISBE, Vertrouwde van Astarbe.
BELUS, Hoofdman der Lyfwachten.
GEVOLG van Narbal.
LYFWACHTEN.
WACHTEN van Topha.

Het T O O N E E L *is te* TYRUS, *in het Koningklyk Paleis.*

Beleazar,
Treurspel.

Eerste bedryf.

Eerste tooneel.

ASTARBE, CORISBE.

ASTARBE.
Corisbe, kan het zyn, dat gy, van schrik bevangen,
Myn' grootschen toeleg doemt, in spyt van uw belangen?
Hoe! nu Pygmalion, die onöphoudlyk woed,
Een wreede pooging op uw Bloedverwanten doet,
En ik, om Tyrus van die yslykheên te ontheffen,
Dien vrekken Dwingeland tracht onverhoeds te treffen,
Ontzegt ge ondankbaar my, die ge alles zyt verpligt,
Uw hulp in 't geen myn moed zelfs tot uw heil verricht!
Denk niet dat ik, uit vrees van uw verdrukte Magen,
U dezen toeleg hebbe arglistig voorgeslagen:
De reden, die my noopt, is u noch onbekend:
Gy weet niet hoe ik deel in de algemeene elend'.
'k Heb, schoon door 's Dwinglands liefde op Tyrus troon verheven,
Al zuchtend hem myn hand, maar niet myn hart gegeven:
't Was reeds voor Joazar. Ik smoorde altoos myn smart,
Myn hopelooze liefde, in 't binnenst van myn hart.
Nu dreigt Pygmalion, belust op 's Jonglings schatten,
Moorddadig tegen dien Onnoozlen uit te spatten,
Die, heimlyk door myn zorg verwittigd van 't gevaar,
Licht vruchtloos zich verbergt voor zyn' Geweldenaar.

Ik zend, om door myn list hem zyn gevaar te onttrekken,
Als poogde ik yvrig in zyn schuilplaats hem te ontdekken,
In schyn verspieders uit; men spoort dien Held niet na:
Maar wie verzekert my dat niemand hem verraê?
Die Minnaar zal, aan 't hoofd van zyn misnoegde vrinden,
Zich dezen dag vol moeds een' opstand onderwinden,
Opdat ik onbevreesd, door eedle veinzery,
Den onderdrukten Staat van d'Aartstyran bevry'!

CORISBE.
Vorstin, dit stout bestaan, te roekloos ondernomen,
Doet my, om uw gevaar, niet zonder reden schroomen.
Verzaak een dwaze min, die met uw glorie stryd:
Denk aan uw echtverbond...

ASTARBE.
Wat ongegrond verwyt!
'k Heb van myn' huwlykspligt onwraakbaar my gekweten:
Zelfs heeft myn Joazar myn liefde niet geweten:
Ik voed geen snoode min. Maar 'k heb natuur verkracht,
Gerechte wraak ontzegt aan myn vermoord Geslacht,
De kroon te dier geschat: die lafheid baart my wroeging:
De dood der Prinsen gaf myn wraakzucht geen vernoeging.

CORISBE.
Mevrouw!

ASTARBE.
Ja, Phadaël, met gruweldaên betigt,
Stierf eertyds door myn wraak: zyn misdryf was verdicht.
Die Erfprins waar' gespaard; niet, als een Ryksverrader,
Op aangetygden schuld, verwezen door zyn' Vader,
't En zy ik waar' gedreigd door zyn' bedekten haat,
Gesproten uit myn' echt, en uit zyn Moeders smaad.
Prins Beleazar wierd, in zyne tedre jaren,
Op myn geheim bevel, geworpen in de baren,
Toen hy, om onderwys voor 't jeugdige verstand,
Van Tyrus reisde naar 't beroemde Griekenland.
Ikzelf, die nooit vergeefs een list heb ondernomen,
Bereidde hem dien togt, om tot myn wit te komen.

Geen storm, gelyk men waant, verbryzelde zyn kiel.
Natuur verwees ook hem in myn getergde ziel,
Terwyl de vrees my dwong het ongeval te weeren,
Eer hy, als Phadaël, in staat waar' my te deeren.
  Maar 't bloed, waar uit ik sproot, noopt my gedurig aan,
Om op eene eedler wys naar strenger wraak te staan.
Geen staatzucht kan my meer in myn besluit weêrstreven,
Nu my Pygmalion ook voor myzelf doet beven.
Gekerkerd by zyn' schat, zyn éénig zielsvermaak,
En afgepynd door vrees van welverdiende wraak,
Kan hy van boezemvrind noch wacht verzekerd wezen:
Zyn gruwzame achterdocht, zyn schrik, doet alles vreezen.
Hem, die welëer om my eene Echtgenoot verstiet,
Hem, die my vurig mint, betrouw ik echter niet.
Die Gryzaart vreest myn jeugd, die hem ten val kanstrekken
Door heimelyke min... 'k Moet my 't gevaar onttrekken.

CORISBE.
De ontmenschte gierigheid van dien Geweldenaar,
Reeds honderdwerf gedreigd, zal, zonder uw gevaar,...

ASTARBE.
'k Zou niet gewroken zyn. Myn moed doe zelf hem sterven.
  Geliefde Magen, die gerechte wraak moest derven!
Het deert Astarbes hart, dat ze, u ten wreeden hoon,
Uw' Moorder heeft gespaart, ter liefde van de kroon.
Vergeeft het my; ik zal, in eedle woede onsteken,
Uw diervergoten bloed in 't end' kloekmoedig wreken.
  Corisbe, doem niet meer een wraakzucht, die, gesterkt
Door vreeze en tedre liefde, een wis geluk bewerkt:
Poog mede myn besluit op 't spoedigst voort te zetten,
Eer 't nadrend onheil ons dit opzet mogt beletten.
De schrandre Narbal, die, door zyn' gewonen moed,
Met zyn' geduchten Zoon, Pygmalion behoed,
Die Yvraar voor zyn' Vorst, zal, verr' van my te stuiten,
Door myn verzonnen list, zelfs tot myn hulp besluiten.
Ook bragt myn Joazar gelukkig, zonder my
Te noemen, reeds een deel der Wachten op zyn zy'...

Ik zie den Dwingland... Meld den toeleg aan uw Magen:
Verzeker hun het eind' van hunne onlydbre plagen.
Men voeg'zich by myn' Held, als de opstand word verwekt,
Maar zonder dat myn hulp hun vrinden werde ontdekt!

Tweede tooneel.

PYGMALION, ASTARBE.

PYGMALION.
Mevrouw, is Joazar bereids in myn vermogen?
Of heeft hy 't morrend volk tot muitery bewogen?

ASTARBE.
Vorst, schoon hy zich verbergt, ik ben geenszins beducht,
Dat hy, in weêrwil van myn pooging, my ontvlucht'.
ô Ja, 'k zal dezen dag, tot straf der gruwelstukken,
Ter breidling van't geweld, hem uit zyn schuilplaats rukken.
Maar zou hy, tegen u, die, reis op reis behoed,
Het all' met siddring slaat,..?

PYGMALION.
Ik vrees zyn' overmoed.
Wie om de schatting my zyn' rykdom durft verbergen,
Durft ook het muitziek volk een' nieuwen opstand vergen.

ASTARBE.
Sints Topha in 't paleis gekerkerd is geweest,
Vermeet zich 't volk niets meer, dat voor haar leven vreest.
Zy blyve altoos een pand om 't woeden voor te komen!

PYGMALION.
Zy, schoon van hoop beroofd, zal nooit haar wraak betoomen.
Doch wat gevaar ik vrees, 't berouwt my echter niet,
Dat ik welëer, om u, die Wrevele verstiet,
Die, roekloos durvende op myn ryksbestiering smalen;
In 't onbepaald gezag my wilde op 't naauwst bepalen.
Maar gy, myn Zielsvoogdes! verzuim geen oogenblik;
Verras, uit deerenis met myn' gerechten schrik,
Den snooden Joazar, eer nieuwe muitelingen,

Door hem bewogen, my op 't onverhoedst bespringen;
Opdat myn grimmigheid, door zyn verdiende straf,
Een heilzaam voorbeeld aan de schuldigen verschaff'!
Ik sta 's Lands rechten voor, 'k wil niet lafhartig zwichten;
Voor die weêrspannigen de schatting niet verlichten;
Maar, billyk aangespoord door myn gevoeligheid,...
Hoe! Topha nadert my! wat roekloos onbescheid!

Derde tooneel.

PYGMALION, ASTARBE, TOPHA. Wachten van Topha.

TOPHA.
Pygmalion, men heeft op nieuw uw' val besloten.
Gy hebt voordezen my, uwe Echtgenoot, verstooten,
Van 't ryksgezag berooft, en voorts (ô bittre smaad!)
Als Medestanderes van al 't gesmeed verraad,
Gekerkert in dit Hof, waar in ik moest regeeren:
Maar Topha kent geen wraak; haar yver poogt te weeren,...

ASTARBE.
Geveinsde! jaag den Vorst, door uw gevloekt bestaan,
Door uw vermeetle list, geene ydle siddring aan...
Maar, neen; men ziet te klaar den grond van uw gepeinzen:
Gy zult den Koning niet misleiden door uw veinzen.

PYGMALION, ***tegen Topha.***
Geef blyken van 't verraad. Wie wankelt in zyn' pligt?

ASTARBE.
Myn Vorst, slaat gy geloof aan 't geen zy loos verdicht?
Door dit gewaand verraad arglistig u te ontdekken,
Poogt die wraakgierge zich uwe achterdocht te onttrekken.
Zou zy, die zich door u op 't felst beleedigd acht,
U hoeden? Neen: hou die grootmoedigheid verdacht.

TOPHA.
Het onheil treft myn ziel hoe langer hoe verwoeder.

Astarbe drukt dan ook een kinderlooze Moeder,
Die, als een schuldige verlaten van 't heeläl,
Den minsten troost niet heeft in 't pynlykst ongeval?
Die, ondanks all' haar' smaad, den Vorst nooit zal verraden?
Ik neem de Goden tot getuigen myner daden.

PYGMALION, ***tegen Astarbe.***
Men hoore haar; zy toone een overtuigend blyk.

TOPHA.
Ik waar' myn' wreeden smaad, het bitterst ongelyk,
Het dreigende gevaar, gelukkig reeds onttogen,
Indien ik 't morrend volk, met myn verdriet bewogen,
Tot myn behoudenis, en tot een' koningsmoord,
(Een feit, waar voor ik gruw,) in 't minst had aangespoort.
Dit, dit alléén, strekt my genoegzaam tot verschooning.
'k Verdicht dan geen verraad. Noch ééns, men dreigt den Koning.

PYGMALION.
Hoe weet gy 't gruwelstuk?

TOPHA.
Door één' der Wachten.

ASTARBE, ***ter zyde.***
Ach!

TOPHA.
Bewust wat myn verdriet op 't hart des volks vermag,
En geenszins twyflende of myn wraakzucht zou, aan 't zieden,
Zyn heilloos muitgespan stoutmoedig by stand bieden,
Heeft die trouwlooze my uw doodsgevaar gemeld.
Men koos tot Opperhoofd een' onverwinbren Held,
En dreigt u dezen dag al woedende op te komen.
Zie daar, Pygmalion, al 't gene ik heb vernomen.
Ik doemde 't vloekverbond. De siddrende eedgenoot,
Verbaasd dat ik niet meê tot zyn verraad besloot,
Heeft zich, uit vrees van straf, het staal door 't hart gedreven.
Ik heb myn' pligt voldaan. Zie toe; zorg voor uw leven.

PYGMALION, ***tegen Astarbe.***
Hoe onderzoek ik best, in deze onzekerheid,
Wie my naar 't leven dingt?.. Of word ik snood misleid?

ASTARBE.
Vorst, deze ontdekking kan haar misdryf niet verschoonen.

Tegen Topha.

Hoe! zal een lyk 't verraad, en uwe oprechtheid toonen?
Gelooft ge dat uw list, dees vond, te verr' gezocht,
U kan bevryden van een billyke achterdocht?

TOPHA.
Het schynt, nadien ik my genoegzaam heb verdedigt,
Dat myne onkreukbre trouw op 't vinnigst u beleedigt.
Gy, die de ontdekking vreest van 't gruwzaam vloekverbond,
Betigt my met verraad: maar 'k zou op wisser grond,
Indien ik, als gy zegt, myn misdryf wou verbloemen,
U Medestanderes der muitelingen noemen.
En gy, Pygmalion, doe, eer men u verkloek',
Indien ge uw leven mint, een ernstig onderzoek;
En oordeel, als 't verraad onfeilbaar is gebleken,
Op wélk een wyze ik tracht myn ongelyk te wreken.

Vierde tooneel.

PYGMALION, ASTARBE.

ASTARBE.
Gy peinst en zucht, myn Vorst! Neen, vrees niet, nu haar nyd
Te bits, te schaamtloos my eene euveldaad verwyt,
En dus niet duister u haar wraakzucht doet bevroeden:
Vrees niets; 't is u bekend voor wie ge u meest moet hoeden.

PYGMALION.
Is 't mooglyk dat myn hart zyn' fellen schrik verbann'?
Zy zegt, een strydbaar Held is Hoofd van 't muitgespan!..
Zou Joazar, wiens moed..?

ASTARBE.
Gy dwaalt: hoor myn gedachten.
Men moordde, op haar bevel, in 't heimlyk één' der Wachten,
Opdat uw vrees geloof aan haar verdichtsel sla,
En die Arglistige te wisser u verraê.

PYGMALION.
't Zy Topha door een vond hare ontrouw poogt te dekken,
Of edelmoedig my het doodsgevaar te onttrekken,
Deze aanklagt is een blyk van nieuwgesmeed verraad,
En 't is my niet bekend wie my te duchten staat.
Ik moet myn Lyfwacht zelf met siddering aanschouwen.
Uw deugd, waar op alleen ik alles durf betrouwen,
Geeft myn beangstigd hart, in deze twyfeling,
Van uw standvastigheid zelfs geen verzekering:
Uw jeugd, uw schoonheid,.. Neen, myn min, gelyk voordezen,...

ASTARBE.
In deze onzekerheid is Narbal meest te vreezen.
Die strydbre Zeevoogd heeft, met zyn' geduchten Zoon,
Misschien u reis op reis bevestigt op den troon,
Opdat het namaals hem te wisser mogt gelukken,
Voor Topha, zyn Vriendin, u van dien troon te rukken.
Bedenk hoe yverig voor haar behoudenis,
Hoe magtig door uw gunst, hoe onvertsaagd hy is;
Dat hy uw' Zoon, wiens schuld onfeilbaar was gebleken,
Den snooden Phadaël voorheen zocht vry te spreken.
Ik dacht, eer hy met vrucht zyne ontrouw mogt bestaan,
Zyn deugd te toetsen, hem een' opstand voor te slaan.
Ik heb, met dit besluit, hem in 't paleis ontboden;
En zal, indien ge my...

PYGMALION.
ô Ja, ik vrees dien Snooden.
Te roekloos op myn gunst, hem om zyn' dienst verleend,
En met het muitziek volk ontwyfelbaar veréénd,
Durft hy, schoon 't hem gevaar van ongenaê doet loopen,
My tot vermindering der schatting driftig nopen.
't Gezag van 't krygsvolk, uit de vloot, tot myn behoud,
In 't oproer hier gebragt, is hem alleen betrouwd:
Gantsch Tyrus, met dien Held op 't krachtigst ingenomen,
Gehoorzaam op zyn' wenk,... Ach! alles doet my schroomen.
Verwacht hem, toets zyn trouw: 'k verlaat me op uw beleid.

Vyfde tooneel.

ASTARBE, ***alleen.***
ô Staatzucht, die welëer, door uw bekoorlykheid,
My in myn' pligt weêrhield! vlie, vlie uit myn gedachten.
ô Wraakzucht! 'k heb van u myn éénig heil te wachten:
Ik red door u alleen myn' felgedreigden Held,
En tevens 't Vaderland, van 's Dwingelands geweld.
'k Zal willig, naa myn wraak, om met myn' Held te leven,
Aan de oude Koninginne een' ryksstaf wedergeven,
Die myn bederf zou zyn. Ach! dat myn veinzery
Des Zeevoogds bystand winn', tot straf der tyranny!
Of, zo hy 't grootsch besluit durft doemen, my betigten,
Hy zal ten minsten door zyne aanklagt niets verrichten.

Zesde tooneel.

ASTARBE, NARBAL.

ASTARBE.
Standvastig Yveraar! ô Held! ô dierbaar Pand
Voor uw' gedreigden Vorst en 't zuchtend Vaderland!
Uw trouw, genoeg betoond in 's volks afgryslyk woeden,
Kan u, in 's Konings geest, voor achterdocht niet hoeden.
Vrees, dat zyn felle schrik uw diensten avrechts loon';
Vrees voor Albimaël, uw' teêrgeliefden Zoon.
Ik moest, tot uw behoud, dien argwaan u ontdekken,
Aan u, die Tyrus blyve een' trouwen Hoeder strekken!

NARBAL.
Hoe! wy den Vorst verdacht? wat onverwachte maar'!
En gy, Mevrouw, gy meld aan Narbal dit gevaar?
Aan my, die, eer gy wierd op Tyrus troon verheven,
Den Koning, door myn' raad, durfde in zyn min weêrstreven?

ASTARBE.
Ach! had uw zuivre trouw, die my niet heeft misdaan,

Myn' hatelyken echt niet vruchtloos wederstaan!
Die yver tegen my, verr' dat ik dien zou wraken,
Verpligt my des te meer voor uw behoud te waken.
Gy, op wiens kloek beleid zich uw Vorstin betrouwt,
Zorg, door uw' wyzen raad, niet min voor myn behoud.
Ik, óók op 't felst gedreigd door d'argwaan van den Koning,
Eisch van uw dankbaarheid niets dan die pligtbetooning.

NARBAL.
Mevrouw, 'k heb u verstaan; 'k zie wat uw oogmerk is.
De beste raad voor uwe en myn behoudenis,
Het éénig middel, dat gelukkig kan geschieden,
Bestaat in u myn hulp kloekmoedig aan te bieden,
Een' opstand voor te slaan. Gy weet wat myn gezag
By 't morrende gemeen, en 't oorlogsvolk, vermag.
Maar strekt uw oogmerk niet, om listig te onderzoeken,
Of Narbal, trouwloos, zich tot muiten durft verkloeken?
En zoud gy, noopte ik u tot zulk een vreemde daad,
Myne onbedachtzaamheid niet doemen, als verraad?

ASTARBE.
'k Zie dat uw schranderheid, door dit behendig veinzen,
My klaar verstendigt van uwe edele gepeinzen;
Dat ge in myn duistre taal myn heilzaam wit bespeurt,
En, wars van dwinglandy, myn' toeleg billyk keurt;
Dat uw geduchte moed, door yvervuur ontsteken,
Myn Vader, Broeders, myn vermoord Geslacht, zal wreken:
Ja, 'k wacht zelfs dezen dag, dat, tot uw' grootsten roem,
Al 't kwynend Vaderland u zyn' Verlosser noem',
Uw arm my magtig make uw heldendeugd te loonen,
En gantsch Phenicië op eene eedle wys te toonen,
Dat myn grootmoedig hart zyn staatzucht heeft verheert,
In 't end' niets anders dan gerechte wraak begeert,
En wenscht dat ik, voorlang met Tophaas druk bewogen,
Die Koningin herstelle in 't haar ontrukt vermogen,
Opdat zy, door myn list tot haar geluk misleid,
Bespeur' dat ik haar tart in edelmoedigheid.
De Hemel, die alleen de harten kan doorgronden,

Getuig' hoe 't myne, thans tot veinzery verbonden,
In 't heimlyk Tophaas wee als eigen smart gevoelt,
Al waant zy dat myn wrok haar' ondergang bedoelt!
  Men zal zich dezen dag een' aanslag onderwinden.
Deel in dat heldenstuk met uw vertrouwde vrinden,
Zoo dra gy d'aanvang van dien opstand word gewaar;
Doch meld aan Topha niets: zy zou ontwyfelbaar,
Door overmaat van deugd, ons grootsch besluit ontdekken.
Men moet, haars ondanks, haar den wreedsten smaad onttrekken.
Vaarwel; gy weet genoeg tot redding van den Staat.
'k Heb 's Dwinglands geest misleid: beef, zo ge my verraad.

Zevende tooneel.

NARBAL, ***alleen.***
Hoe! waant ge dat ik zou, voor u, myn' pligt verzaken?
My aan een' koningsmoord, een' gruwel, schuldig maken?
Ach! schoon ik ongestraft, begunstigd van de Goôn,
Door dit verraad my kon verzekren van den troon,
En schoon Pygmalion, misleid door kwaad vermoeden,
Ondankbaar tegen my, gelyk gy spelt, mogt woeden;
'k Zou echter, door myn trouw gedurig aangespoord,
Eer sterven t'zyner hulp, dan stemmen tot dien moord.
Denk niet dat Belus, die, als Hoofd van 's Konings Wachten,
U staat te duchten, mede uw opzet zal betrachten,
Al strekte ik schandlyk hem ten voorbeeld. Neen, ô neen!
Hy gruwt, niet min dan ik, van die afgryslykheên...
Helaas! 't is vruchteloos dat wy uwe ontrouw vloeken:
Myn list kon u ten deele in 't snood geheim verkloeken;
Maar 't is my onbekend wie met u samenspant:
En, ach! wie u betigt, strekt u ter offerhand'.
  ô Wraakzucht, die, bedekt in 't ontrouw hart geboren,
Door geene weldaên van den Koning waart te smooten!
Verfoeijelyke drift! ik tartte uw razerny,
't En ware een dierbaar Pand... Maar Belus nadert my.
Men pooge met dien Held het onbeil af te keeren!
Misschien zal onze deugd van de ondeugd triomferen.

Achtste tooneel.

NARBAL, BELUS.

BELUS.
De Hemel waakt, myn Heer, voor Tyrus ryksgebied.
De ontrouwe, die zichzelf voor Tophaas oog doorstiet,
Opdat zyne euveldaad niet strenger wierd gewroken,
Rechtvaardigt die Vorstin, heeft vóór zyn dood gesproken.
Die stervende eedgenoot, ter pyniging gedoemd,
Heeft Joazar, als Hoofd van 't vloekgespan, genoemt.

NARBAL.
Hoe, Belus!.. Meldde die rampzalige niets naders?

BELUS.
Hy wees de schuilplaats aan des oppersten Verraders.
Abimaël, daar van bericht, wend alles aan...

NARBAL.
Men marre niet myn' Zoon op 't spoedigst by te staan!

BELUS.
De Koning, steunende op uw dappre krygsbedryven,
Beveelt u, t'zyner hoede, in dit paleis te blyven,
Nadien Astarbe....

NARBAL.
Ik weet wáárom zy 't raadzaam vind.
Zy vreest voor Joazar, dien zy gewis bemint.
Zy deelt in zyn verraad, om zyn gevaar te weeren,
En hem op Tyrus troon met haar te doen regeeren.
Myne aaklige achterdocht steunt op een' wissen grond.
't En zy der Goden wraak, om 't heilloos vloekverbond,
Door Joazars bederf, Astarbe een' schrik verwekke,
En aan den Koning dus haar gruwelstuk ontdekke,
Zal noch trouwhartigheid, noch moed, noch kloek beleid,
Die Vyandin weêrstaan in hare trouwloosheid.
Indien het Godendom haar gruwzaam opzet duldde,
Zo zy den Vorst ontzielde, ach! doe haar nimmer hulde.

Uw Prins, voordezen door een' yvrig Onderzaat
Het zeegeweld ontrukt, verloss' den veegen Staat!

BELUS.
Hoe! Beleazar?

NARBAL.
Ja, die Erfprins is in 't leven.
Het waar' te zorgelyk u meer berichts te geven.
Men hope dat zyn deugd, zyn ware heldenmoed,
In 't ende op Tyrus troon zyns Vaders wreedheid boet'!
Laat ons, op 't hoogst verpligt voor 't vorstlyk bloed te waken,
Het leven van dien Prins behendig ruchtbaar maken.
Men weere, sterft de Vorst, Astarbe van den troon,
Bevelende ons geluk aan 't wys bestier der Goôn!

Einde des Eersten Bedryfs.

Tweede bedryf.

Eerste tooneel.

BELEAZAR, NARBAL.

NARBAL.
Myn Prins, ontdek u niet aan uw' misleiden Vader:
Hy doemde ontwyfelbaar u als een' Ryksverrader.
Ik, die welëer myn' Zoon, dat teêrgeliefde Pand,
Uit myn gezigt verzond, en uit zyn Vaderland,
Om na verloop van tyd, terwyl hy om blyft zwerven,
U weêr te ontbieden, en zyn plaats te doen verwerven;
Ik, die u eindelyk in Tyrus heb ontboôn,
En reeds twee jaren u deed doorgaan voor myn' Zoon,
Eisch dat uw dankbaarheid, opdat men 't onheil weere,
Noch deze maal myn' raad als dien eens Vaders eere.
Prins Beleazar blyve Abimaël in schyn!
Vergroot myn wanhoop niet: gy zoud ondankbaar zyn.

BELEAZAR.
Myn waarde Narbal, wien ik alles dank moet weten!
Uw Voedsterzoon zal nooit uwe eedle zorg vergeten.
'k Had eertyds, door uw hulp bevryd van 't zeegeweld,
Astarbes wreedheid aan den Koning dwaas gemeld,
Zo gy, wiens kloek beleid myn drift wist in te toomen,
Niet voor de tweede reis myn dood waart voorgekomen.
Uw zorg hield my bedekt voor haar wraakgierigheid.
Maar 's Hemels dierbre gunst, die my het gruwzaam feit,
In myne eenvoudigheid, in myne kindsche jaren,
Van 't zeevolk deed verstaan, en voorts u openbaren;
Die gunst, die in 't gevaar my steeds heeft bygestaan,
Toont dat myn Vyandin my nooit zal doen vergaan.
Ik heb myn' Vader, in 't beschermen van zyn leven,
Gedurig blyks genoeg van ware trouw gegeven;
En nu ik Joazar in 't oproer heb gestuit,
Hem stel in 's Konings magt, volvoer ik myn besluit.

NARBAL.
Hoe! zou der Goden gunst tot roekloosheid u nopen?
Die gunst make u bekwaam, om met geduld te hopen!
Ja, schoon gy reis op reis den Koning hebt verpligt,
Vrees, vrees Astarbe, als had gy niets voor hem verricht.

BELEAZAR.
Zal onzer beider dood, schoon we ons geheim bedekken,
Haar dolle wraakzucht niet ter offerhande strekken,
Nu zy, die uwe hulp in 't misdryf heeft begeert,
Door u zich ziet misleid? door ons 't verraad geweerd?
Wat wederhoud haar, dat ze ons wis verderf betrachte?
Zy zal den Koning..! Ach! hoe pynt my die gedachte!
Ik tart de wreedste dood, in myn' gerechten schrik.
Myn Vader! zie uw' Zoon... Men toev' geen oogenblik!
Men kom' dat onheil voor! misschien zal 't ons gelukken:
Ontdekken wy den Vorst Astarbes gruwelstukken!
Men stuit' die Vyandin, eer wy, haar wraak ten zoen,..!
Kom, volg my Narbal: 'k wil myn' kinderpligt voldoen.

NARBAL, ***den Prins wederhoudende.***
'k Zal nimmer stemmen tot die roekloosheid...

BELEAZAR.
Ha! Wreede!
Uwe ongevoeligheid ontzegt my deze bede!
Helaas! 't is niet genoeg, dat uwe ontmenschte zorg
My weerde uit dit paleis, my voor den Vorst verborg;
En dat myn Moeder zelve, in hare onlydbre elende,
Van myn behoudenis onkundig blyft; in 't ende
Begeert ge dat ik ly', met een bedaard gemoed,
Dat zich Astarbe bade in myner Oudren bloed!
Neen, neen, myn droefenis gaat Narbal niet ter harte.

NARBAL.
'k Vergeef u dit verwyt, uit deernis met uw smarte.
Indien gy roekeloos, ondankbaar, fel verstoord,
Naar myn' getrouwen raad, myn tedre zucht, niet hoort,
Vrees dan dat uw gesmade, uw deerniswaarde Moeder,
Ten tweedemale u derve, en schandlyk, als uw' Broeder,...

BELEAZAR.
Helaas!

NARBAL.
Bedenk, myn Prins! bedenk myn' trouwen raad.
Leef tot uw Moeders troost; leef voor den droeven Staat.
Gy zult het Godendom tot grimmigheid verwekken,
Zo gy, door roekeloos uw dier geheim te ontdekken,
Uw drift meer volgt, dan 't heil van 't Vaderland betracht,
En dus de ware vrucht van uw behoud verächt.
Indien 't vermogen van Astarbe u niet doet vreezen,
Dat dan uws Broeders ramp u leer' voorzigtig wezen!
Ducht 's Konings achterdocht, die, op den minsten schyn,
Als eer aan Phadaël, ook u zou doodlyk zyn.
Ik zou, zo 't ongeluk ons alle hoop deê derven,
Den Koning hoeden, of kloekmoedig met u sterven.
Maar is de snoode Astarbe in d'aanslag niet gestuit?
De Vorst ontdekt wel haast haar ysselyk besluit:
Ja, eerze een eedverbond op nieuw weet op te richten,
Zal haar gevangen Vrind, gepynigd, haar betigten.

BELEAZAR.
Myn Narbal, vlei myn ziel met geen gewaand geluk:
De Vorst mint haar te veel; 'k vind niets dan stof tot druk.
Ik wil nochtans niet meer uw' dierbren raad verächten:
Ach! dat myn Moeder zelf, wier tedere gedachten
Ons doodlyk zouden zyn, 't geheim van myn behoud
Niet werd' bekend gemaakt, eer gy 't haar toebetrouwt!
Maar 'k word gedrongen u om ééne gunst te smeeken.
Nu 't oogenblik genaakt, dat ik den Vorst moet spreken,
Gevoel ik dat ik zou, in weêrwil van uw' raad,
't Geheim ontdekken. Duld dat ik 't paleis verlaat':
Gy, spreek den Koning...

NARBAL.
Neen; hy zal terstond hier komen;
Hy wil in 't ende u zien: gy moet uw drift betoomen.

BELEAZAR.
'k Weet hoe gevarelyk ons die byéénkomst is:
Helaas! 't zal de eerste zyn, na myn behoudenis;

En ik, die, onbekend, bekommerd voor zyn leven,
Van 't gruwzaam doodsgevaar hem geen bericht mag geven,
Ik vrees dat hy, misleid door myn' gerechten schrik,
Van ontrouw ons verdenke, ons beider dienst niet wikk':
Ik moet, ik zal in hem een' Dwingeland aanschouwen;
Terwyl ik, overtuigd van 't veel te dwaas betrouwen,
Myne onbedachte hoop erbarmelyk bezuur.
ô Kinderlyke zucht! vermogen der natuur!
Verdubbeling van wee! afgrysselyke pynen!
Gy, die myn hooploos hart doet onöphoudlyk kwynen,
Dat, afgestreden, u vergeefschen weêrstand bied!
Tyrannnen! staakt uw woede, of spaart my 't leven niet.
En gy, myn Halsvrind, die, uit teder mededoogen,
Myn' deerniswaarden stryd aanschouwt met weenende oogen!
Myn waarde Voedsterheer! bedwing, bedwing uw smart;
Vergroot de kwelling niet in myn geteisterd hart....
Wat zeg ik?.. Ach! verzwaar myn woedende ongelukken,
Opdat die yslykheên my uit het leven rukken!

NARBAL.
Ik wraak uw droefheid niet; uw bittre tegenspoed
Bestryd, verscheurt te fel uw afgepynd gemoed:
Maar gy, die aan de deugd uzelf hebt toegeheiligt,
Gy, telkens in 't gevaar door 's Hemels hulp beveiligd,
Hoop, dat in 't ende uw deugd, geöefend door uw' druk,
Het zuchtend Ryk herstelle in zyn voorgaand geluk!
De Goôn begeeren, dat, hoe streng hun tuchtroê snerpe,
De stervling zich daar aan geduldig onderwerpe.
De Koning nadert ons. Myn Prins! denk aan 't belang
Van 't kwynend Vaderland.

BELEAZAR.
Ach! welk een wreed bedwang!

Tweede tooneel.

PYGMALION, BELEAZAR, NARBAL.

PYGMALION.
ô Onnavolgbre Zoon des glorieryksten Vaders!

Gy, wiens kloekmoedigheid, tot afschrik der verraders,
In uw gevreesde jeugd reeds wonderdaên verricht,
En aan uw zuivre trouw uw' Koning dier verpligt!
Gy, die der helden lof, den grootsten roem, verduistert!
Den snooden Joazar, dien Hoofdverrader kluistert!
Verwacht voor zoo veel deugds een waardig heldenloon:
Gy hoed my reis op reis; verstrek my tot een' Zoon.

BELEAZAR.
Vorst, myn verpligte trouw, door u te hoog verheven,
Eischt niets dan uw behoud, in 't stryden voor uw leven.

PYGMALION.
't Verbinde u steeds aan my, dat u myn gunst bestraalt.
Bericht my hoe uw arm het oproer heeft bepaalt.
Ik weet dat Joazar, door snooden moed bewogen,
Niet zonder tegenstand zich stelde in myn vermogen.

BELEAZAR.
Wanneer ik aan het hoofd van 't oorlogsvolk verscheen,
Had die Rampzalige de muiters reeds byéén.
Ik val vol yvers aan op deze vloekgenooten.
Thans word ter wederzyde een stroom van bloed vergoten.
Ik zoek, terwyl de kans een poos in twyfel staat,
Naar 't heilloos Opperhoofd, den Stichter van 't verraad;
Die, verre van de wraak, zo 't mooglyk waar', te ontvlieden,
Als hy myn wit bespeurt, my wederstand durft bieden.
Doch, eer myn yver hem kan treffen door het staal,
Voert hy, uit snoode drift, deze onbeschaamde taal:
‘Gy, die des droeven Staats met my u moest erbermen!
‘Beef, zo gy roekeloos een' Dwingland blyft beschermen.
Myn arm bedwingt de tong van dezen Muiteling.
't Gelukt my in het eind', dat ik hem 't staal ontwring,
Terwyl ik, overtuigd van zyne dappre daden,
Moet zuchten, dat die Held zyn' Koning heeft verraden.
Dus overheer ik hem. Het muitgespan, beducht,
En zonder Opperhoofd, begeeft zich op de vlucht,
Wanneer een kleen gedeelte, in de engte, eer 't word verslagen,
Dolzinnig ons weêrhoud die laffen na te jagen.
Wees echter niet bevreesd; hun moedwil is gestuit:

Verwacht niet dat op nieuw het vloekgenootschap muit':
Het zal, van schrik bekneld, niets meer zich onderwinden,
Zo u niets anders dreigt, zo geen gewaande vrinden...

NARBAL.
Vergroot, myn Vorst, vergroot der muitelingen schrik.
Men pynig' Joazar, verzuim' geen oogenblik,
Opdat men spoedig dien Doemwaardigen doe sneven.

PYGMALION.
ô Ja, ik heb bereids daar toe bevel gegeven.
'k Wil dat die Snoode, eer hy myn wraak ten offer strekk',
Zyn vloekverwanten en zyn schatten my ontdekk'.

NARBAL.
Vorst, spoor de gruwlen na van dezen Hoofdverrader;
Maar zonder dat uw wraak iets van zyn' schat benader'.
Ach! hits de razerny van 't morrend volk niet aan;
En, leerende uit al 't geen men trouwloos heeft bestaan,
Verlicht de schatting, die men opentlyk durft doemen.
Gantsch Tyrus vreest niet, u een' Dwingeland te noemen:
Men wyt aan uw bestier den hopeloozen stand,
Het jammerlyk verval van 't kwynend Vaderland:
Men zegt, myn Vorst! dat gy den handel (die voordezen
Het glorierykst geluk van Tyrus plagt te wezen,
Wanneer de vreemdeling zyn' rykdom herwaarts bragt;)
Door wreede knevlary en schatting dwaas verkracht;
Dat gy, niet vergenoegd den handel te onderdrukken,
Den droeven onderzaat al 't zyne durft ontrukken;
En dus meêdoogenloos, uit schandlyke eigenbaat,
Uzelf verryken, door 't verärmen van den Staat.
Dus klaagt men onbeschroomd, in spyt van uw vermogen.
'k Ontdek uw grimmigheid, myn Koning, in uwe oogen.
Denk, zo gy wraak begeert op 't roekeloos gemeen,
Dat ze allen schuldig zyn: uw gramschap spaar' niet één'!
Of liever, vrees 't gevolg van 't onbedwingbaar woeden;
Verlicht de schatting, 't welk alléén u kan behoeden.
Wacht dat dit volk, hoe snood het uw verderf begeer',
Zo gy myn' raad betracht, u als zyn' Vader eer'.

PYGMALION.
'k Zou, zo een ander voor de ontrouwen durfde spreken,
My van die roekloosheid, als van een misdryf, wreken:
In u, in u alleen, word zulk een drift verschoond,
Nadien ge uw zuivre trouw onwraakbaar hebt betoont.
Doch, zo ge uw drift behoud voor die weêrspannelingen,
'k Zou mooglyk niet altoos myn grimmigheid bedwingen.
't Is billyk dat ik my, voor 't muiten, wraak verschaff';
D'ontrouwen onderzaat met zwaarder schatting straff':
Zoo neem ik, moedig op uw beider lauwerbladen,
Eene algemeene wraak voor aller gruweldaden.

BELEAZAR.
Geef last, myn Koning, tot verhindring van 't geweld,
Dat Topha, die 't verraad grootmoedig heeft gemeld,
Hare onschuld klaar betoonde, en nooit u zal belagen,
Uit haar gevangenis in 't ende werde ontslagen;
Eer zy, elks deernis waard', van al uw volk bemind,
In uw Beschermers zelf haar trouwste Hoeders vind'.

PYGMALION.
Hoe durft gy onbedacht haar tot een voorspraak strekken?
Moet die Wraakgierige my 't grootst gevaar verwekken?
Wist zy, dat Jóazar my naar het leven stond?
Dacht die Geveinsde my geen vruchtloos eedverbond,
Tot hare ontschuldiging, arglistig te openbaren?
Zou zy, gekerkerd, my grootmoedig 't leven sparen?
Ik ben uw' heldenmoed, uw deugd, uw kloek beleid,
Voor myn behoud verpligt, niet haar grootmoedigheid.
Toeft beide in dit paleis, om myn gevaar te weeren.
Wacht dat al 't Hofgezin u als myzelf zal eeren.
Vertrekt.

Derde tooneel.

PYGMALION, *alleen.*
Men durft in 't ende (ô onverdraagbre spyt!)
My hoonen door een loos en onbeschaamd verwyt.
Licht deed Abimaël, door Narbal aangedreven,

Een' Muitling zwichten, die hunn' toeleg zou weêrstreven.
Een' heimelyken schrik bespeur ik in den Zoon,
Terwyl de Vader eischt dat ik het volk verschoon'.
'k Wil, eer ze tot myn' val een gruwelstuk bedryven,
Terwyl myn list hen vleij', dat ze in 't paleis verblyven.
Hoe ducht ik, dat hun trouw hunn' moed niet evenaar'!
Maar, ach! ik vrees met recht noch grooter doodsgevaar.
Astarbe! moet ik u van ontrouw óók verdenken?
Durft ge uw beproefde deugd door snoode liefde krenken?
Waar uit zou anderszins uw siddering ontstaan?
Gy beeft voor Joazar; ik twyfel daar niet aan:
Verr' dat eene eedle vreugd uw zinnen had bewogen,
Wrong zyn gevangenis de tranen uit uwe oogen....
Of dool ik? kan uw hart, verzekerd van het myn',
Ter liefde eens Muitelings, uw' Koning trouwloos zyn?
Vergeef, vergeef het my: nooit is my 't minste teeken
Van doemenswaarde liefde in uw gedrag gebleken...
Ik vrees nochtans; ik ken der vrouwen veinzery.
Zy komt! Wat voorgevoel, wat doodsängst pynigt my!

Vierde tooneel.

PYGMALION, ASTARBE, CORISBE.

ASTARBE.
Het Hoofd van 't muitgespan tart alle folteringen.
Vrees echter niets, myn Vorst; men zal wel haast hem dwingen,
Om al zyn snood geheim... Maar, hoe! wat zielsverdriet.?

PYGMALION.
Helaas! Mevrouw! ik ben rampzalig.... Volg my niet.

Vyfde tooneel.

ASTARBE, CORISBE.

ASTARBE.
Vertoef, myn Vorst!.. Maar, ach! hy wil naar my niet hooren.
Corisbe! welk een ramp is uw Vorstin beschoren!

CORISBE.
Uw vrees voor Joazar, om zyn gevangenis,...

ASTARBE.
'k Weet hoe gevaarlyk my des Dwinglands argwaan is.
Ik zie, in 't heilzaam wit, den Zeevoogd my versmaden:
Zyne overmaat van deugd heeft listig my verraden.
Hoe is myn tedre ziel van fellen angst bekneld,
Om 't yslyk doodsgevaar van myn' gevangen Held!
Gelukkig, dat myn list, door 't wisslen zyner Wachten,
De foltring heeft geweert, naar zyn behoud kan trachten!
Maar 't minste deel der Wacht is Joazar getrouw;
En eén verrader waar' genoeg, om hem...

CORISBE.
Mevrouw,
Verban uw vrees; bedenk, dat myn getrouwe Broeders
Hun dierbaar Opperhoofd verstrekken tot behoeders.

ASTARBE.
Hoe ducht ik, dat hun drift zyn wis verderf bereid'!
Men breekt zyn boeijen niet, dan met voorzigtigheid.
Ik kan, in al 't gevaar, myn' doodsängst niet betoomen.
Ik heb een wreede mare op 't onvoorzienst vernomen:
Men mompelt in 't paleis ‘dat Beleazar leeft;
‘Dat die behouden Prins zichzelf verborgen heeft,
‘Nadien hy eertyds wierd geworpen in de baren,
‘En billyk vreest, dat hem zyn Vyand niet zou sparen.
Indien myn wraak, genoopt door felle razerny,
De Zoons niet had gestraft om 's Vaders dwinglandy,
'k Zou licht myn' toeleg thans met meer geluks voltrekken:
Ik durfde 't Godendom tot grimmigheid verwekken.

CORISBE.
Is 't mooglyk, dat die Prins het zeegevaar...?

ASTARBE.
ô Neen!
Maar 'k vrees de ontdekking van myne oude afgryslykheên.

CORISBE.
Wend noch één pooging aan, Vorstin, op Narbals zinnen:
Misschien dat gy dien Held zult op uw zyde winnen:

Bedreig op 't vinnigst hem met uw' geduchten haat.

ASTARBE.
Hy gruwt van myn bedryf, als van eene euveldaad.
Ik, die de onkreukbre trouw van Narbal niet kan doemen,
Moet, ondanks myn belang, zyn wondre deugden roemen:
Ja, schoon ik eertyds woedde, uit onbedachte wraak,
Denk niet, dat ik hem haat, en dus myn deugd verzaak.
ô Narbal, eedle Held! ik zal myn' pligt betrachten:
Gy zult uw Vyandin uw vrindschap waardig achten,
Wanneer ik, vergenoegd met myne wraak en min,
De kroon grootmoedig schenk aan de oude Koningin.
En gy, Vorstin, gedrukt door zware tegenspoeden!
Vergeef Astarbe, dat ze in schyn op u moet woeden;
Helaas! vergeef my, om myn wroeging, dat ik snood
Myn wraak bezoedelt heb door uwer Zonen dood.
Myn hart, myn teder hart, door naberouw bestreden,
Heeft, om die euveldaên, meer dan gyzelf geleden.

CORISBE.
Mevrouw, ei! staak uw klagt; bepaal uw' fellen druk,
Opdat men Joazar het doodsgevaar ontrukk'!
Gy kunt uw' Minnaar niet behoeden door uw zuchten.
Nu gy den argwaan van Pygmalion moet duchten,
Nu Narbal, nu zyn Zoon u driftig weêrstand bied,
Spilt gy den dierbren tyd in zorglyk zielsverdriet!
't En zy de reden u die droefheid doe bedwingen,
Word Joazar niet meer behoed voor pynigingen.
Vergeef my, om uw min, dit roekeloos verwyt.

ASTARBE.
Corisbe, ik wraak het niet, schoon 't my de ziel doorsnyd.
'k Volg uw' getrouwen raad; geen opzet noopt my sterker.
Men rukk' dien waarden Held uit zyn' gevloekten kerker!
Men onderzoek' met ernst de snoodverdichte maar',
En weere, kan het zyn, ons aller doodsgevaar!

Einde des Tweeden Bedryfs.

Derde bedryf.

Eerste tooneel.

BELEAZAR, ***alleen.***
Betooverende hoop, gekoesterd in myn zinnen!
Doe myn beklemde ziel haar' bittren angst verwinnen:
Ach! vlei my dat de Vorst, door 's Hemels voorbeschik,
Myn Vyandin verdenkt, om haar' bespeurden schrik....
Maar, neen; streel my niet meer: indien uw dwaas vermogen,
Uwe onstandvaste vreugd, myn zinnen had bedrogen,
Bezweek ik t'eenemaal van fellen tegenspoed,
Die, onvoorziens ontstaan, te pynelyker woed.
Noop my niet meer, om aan myn Moeder my te ontdekken:
Licht zal Astarbes vrees my tot geen heil verstrekken:
Ik weet te wél, dat zy, door hare arglistigheid,
Door haar bekoorlykheên, des Konings geest misleid.
Myn Moeder! 'k moet voor u ons zorglyk opzet helen:
Gy zult, indien 't gelukt, in onze blydschap deelen:
Maar Beleazar blyve, in uwe onlydbre elend',
Zo ons die toeleg mist, u eeuwig onbekend!
Erken my, zo ik word veröordeeld van myn' Vader,
Niet voor uw' waarden Zoon, maar voor een' Kroonverrader;
Opdat uw tedre zucht, die alles heeft geleên,
Myn deerniswaardig lot niet andermaal beween'!..
Helaas! zy nadert my; ik ken haar aan haar Wachten.
Wanhopende Vorstin!.. ô Tedere gedachten!

Tweede tooneel.

TOPHA, BELEAZAR. Wachten van Topha.

TOPHA.
Bewust dat Narbals Zoon zich hier bevind; dat gy,
Dien Vader waardig, deelt in d'onspoed dien ik ly,

Begeerde ik ernstig u, ô jonge Held! te spreken.
Toon van uw deerenis een onbetwistbaar teeken;
Spreek zonder veinzery, in 't byzyn myner Wacht:
Die wierd, door Belus deugd, in myn belang gebragt;
En zal welhaast met my, als 't veilig kan geschieden,
De ontmenschte wreedheid van den Aartstyran ontvlieden.
Men meld my, dat myn Zoon, niet door een' storm vergaan,
Maar op een snood bevel meêdoogenloos verraên,
Welëer van 't zeegevaar gelukkig wierd ontheven.
Kunt gy een klaar bericht van zyn behoudnis geven?
Word hy verborgen door uws Vaders wys beleid?

BELEAZAR.
Vorstin, vergeet een' Zoon, dien gy te lang beschreit.
My deert uw ongeval... Wat onheil zou hy schroomen,
Zo hy, bedekt verraên, zyn Moorders ware ontkomen?
Op wien had zich de Vorst van zulk een gruweldaad
Niet streng gewroken, na de ontdekking van 't verraad?

TOPHA.
Dat zich myn Zoon verbergt, doet my genoeg bevroeden,
Wie op dien jongen Prins moorddadig durfde woeden.
Astarbes wrok heeft hem zyn doodsgevaar verwekt:
Hy vreest haar wraak, en houd voorzigtig zich bedekt.
Verzwyg my geen geheim, door Narbals wreede zorgen,
Voor 't moederlyke hart, helaas! te lang verborgen.
Ik twyfel niet; myn Zoon, behoed voor 't zeegeweld,
Ontwykt zyn Vyandin by dien getrouwen Held.

BELEAZAR.
Ach! mogt uw tedre zucht zyn dood niet meer beklagen!
Maar had Astarbe, uit wraak van haar geslagte Magen,
(Waar' ze onvernoegd geweest met de u ontrukte kroon,)
Den Vorst niet mede ontzielt, in 't woeden op zyn' Zoon?
Zou hy behouden zyn? zou hy zyn droeve Moeder,
Ontroostlyk om zyn dood, om zyn' vermoorden Broeder,
En jammerlyk beroofd van al haar dierbaar Kroost,
Zyn heimelyk behoud nooit melden, haar ten troost?
Wat zou my nopen, om door wreede veinzeryën...?

Gy weet niet wat uw smart myn droeve ziel doet lyën.
Mogt ik u troosten in uw doodelyk verdriet!

TOPHA.
Toon de onwaarschynlykheid van zyn behoudnis niet.
Zeg liever, dat die Prins my dit geheim moest helen,
Opdat zyn Moeder niet in zyn gevaar zou deelen.
Versterk, versterk myn hoop: die zoete hoop alleen
Verzagt de felheid van myn' tegenspoed... Maar neen,
Abimaël! gy hebt zyn dood te klaar bewezen:
'k Moet dien geliefden Zoon beweenen, als voordezen:
'k Herdenk zyns Broeders lot. Van allen troost ontbloot,
Pynt my de wanhoop meer, dan de ysselykste dood.

BELEAZAR.
Mevrouw, bepaal uw smart. ô Ja, gy kunt nóch hopen.

TOPHA.
Gy troost my niet; gy ryt myne oude wonden open.
Myn Zoons, die my welëer op 't wreedst ontweldigd zyt!
Uw Moeder schreit om u, terwyl ze uw lot benyd.
Helaas! myn Phadaël, die nimmer hebt misdreven!
Gy moest onschuldig als een Kroonverrader sneven:
Myn Beleazar! ach! gy sneuvelde in de zee:
Maar beider dood haalt niet by myn onlydbaar wee.
Neen, neen, myn Zoons! gy moest geen huwlykspanden derven;
Gy ziet uw Moeder niet allengs van droefheid sterven.
Waar' my welëer, my, die de dood kloekmoedig tart,
't Moorddadig staal gedrukt in 't moederlyke hart,
Myn smart, die niemand, dan een Moeder, kan beseffen,
Zou uw beklaaglyk lot zoo verr' niet overtreffen.
En gy, Abimael! weent ge om myne ongeneugt'?
Treft u myn druk zoo fel in 't bloeijendst van uw jeugd?
ô Held! gy doet uw deugd my klaar genoeg bespeuren.
Mogt Narbal nimmer u, als ik myn Zoons, betreuren!
Gy kunt, al heeft de dood die Panden my ontrukt,
My tot vertroosting zyn, hoe fel men my verdrukt:
Gy zult, ô jonge Held! my tot een' Zoon verstrekken:
Ik zal, ik kan u nooit myn tedre liefde onttrekken:

Gy, gy zyt waardig, dat myn ziel u teêr bemint:
My dunkt, dat ik in u myn' Beleazar vind,
Die, zo hy leefde, u waar' gelyk, in deugd en jaren.

BELEAZAR.
Vorstin! ik ben... Helaas! ik mág my niet verklaren.
Vaarwel, Mevrouw!

TOPHA, ***hem wederhoudende.***
Neen, toef; ontdek, verzeker my,
Dat Beleazar leeft, hoe zorgelyk het zy.
Ik vrees geen ongeval, 't welk uit dat heil kan spruiten:
Niets kan myn angstig hart in zyn begeerte stuiten.
Heb deernis met myn lot, met myne ondraagbre smart...
Wat moet ik denken van de ontroernis van uw hart?
Zyt gy, zyt gy myn Zoon? Niets trof my ooit verwoeder,
Dan deze onzekerheid, die my verscheurt.

BELEAZAR, ***haar omhelzende.***
Myn Moeder!

TOPHA, ***hem omhelzende.***
Myn Zoon!

BELEAZAR.
'k Wil u niet meer bedroeven: neen, ô neen!
Gy hebt, om uw verlies, te veel verdriets geleên.
Ik kan myn tederheid niet meer voor u bedwingen:
Uw smart is magtig my dit dier geheim te ontwringen.

TOPHA.
Zyt gy, ô jonge Held! myn langbetreurde Zoon?
Wat onüitspreeklyk heil geniet ik van de Goôn!

BELEAZAR.
Vorstin, 't heeft hun behaagt, my tot uw' troost te sparen,
Wanneer Astarbe my opöfferde aan de baren.
Besef hun voorbeschik. Ik klief den wyden stroom,
Opdat ik, tegen hoop, het doodsgevaar ontkoom',
Terwyl het zeevolk, om 't verraad een' glimp te geven,
Myn vaartuig doet vergaan, na 't zorgen voor hun leven.
Ik, eindlyk ademloos in 't worstlen met de dood,
Verneem een deel van 't wrak, tot toevlucht in dien nood;

Waar op ik, ginds en weêr geslingerd door de golven,
En telkens hopeloos in 't woedend nat bedolven,
Op 't eind' des tweeden dags door Narbal word ontmoet,
Die in zyn vaartuig my voor 't zeegeweld behoed.
'k Wierd voor myn Vyandin, door zyn getrouwe zorgen,
Uit welgegronde vrees, in Syrië verborgen,
Totdat ik onbekend in Tyrus wederkeer,
En tot myn veiligheid hem voor myn' Vader eer.

TOPHA.
Myn moederlyke ziel, in weêrwil myner plagen,
Vind, nu gy leeft, myn Zoon, geen stof meer om te klagen:
ô Ja, al de overmaat van myn' geleden druk
Vergeet ik, door de vreugd van zulk een groot geluk.

Derde tooneel.

TOPHA, BELEAZAR, NARBAL. Wachten van Topha.

NARBAL.
Door welk een roekloosheid, myn Zoon! word ge aangedreven?
Gy spreekt de Koningin, en waagt ons aller leven?
Ontwyk, ontwyk haar oog. Gy geeft den Koning stof
Tot woedende achterdocht, in dit gevaarlyk hof.
De Lyfwacht slaat ons gaê: wy zyn bykans gevangen.

BELEAZAR.
Hoe! mag myn Moeder nooit haar dierbaarst Pand erlangen?
Myn Narbal, zo gyzelf haar tranen had aanschouwt,
Verzweegt gy haar niet meer myn wonderbaar behoud.

NARBAL.
ô Onbedachtzaamheid! ô ramp!.. Wat moet ik denken?..
Maar neen, Mevrouw, myn Zoon zal nooit zyn glorie krenken.
Verbeeld u niet dat hy, door gruwelyk verraad,
Al noemt hy zich den Prins, naar Tyrus rykstroon staat:
Hy veinst; maar u ten troost, uit teder mededoogen:
ô Ja, hy was altoos met uw verdriet bewogen.

BELEAZAR.
ô Wreedheid, dat uw list een Moeders hart misleid!
't Houd mooglyk my (ô smart!) verdacht van trouwloosheid.
'k Ben schuldig, of haar Zoon. Staak, staak uw veinzeryën.
Kan myne ontdekking ons tot ongeval gedyën?
'k Mag alles melden in dit gunstig oogenblik.
Hoe! zou myn Vyandin, door haar' bespeurden schrik,
Geen heilzame achterdocht in's Konings geest verwekken?
Besloot gyzelf niet, aan myn' Vader my te ontdekken?

TOPHA, ***tegen Narbal.***
Ik zou, zo Joazar zich uitgaf voor myn' Zoon,
Met reden denken, dat men doelde op Tyrus troon:
Maar 'k wil van dezen Held, gewoon den Vorst te hoeden,
Van hem, wien alles roemt, geen snood bedrog vermoeden:
Myn tedre ziel, ontlast van al haar droefenis,
Erkent hem voor myn' Zoon, nadien hy 't waardig is.
Ik ga, eer ons gesprek den Koning argwaan bare.
Myn Zoon! dat u altoos der Goden gunst beware!

Vierde tooneel.

BELEAZAR, NARBAL.

NARBAL.
Hoe, Prins! wilt ge u verraên, terwyl 't geluk u vleit?
Gy waagt de Koningin! Is dit meêdoogendheid?
Gy meld, verbysterd door uw tedere gedachten,
Haar uw behoudenis in 't byzyn van haar Wachten!
't Is waar, dat Belus zelf hun deugd my deed verstaan:
Maar, ach! een enkel woord kan ons geheim verraên.
Zy konnen, blyde dat hun Erfprins is behouwen,
Dit onverwacht geluk aan andren toebetrouwen,
Die, door hun boosheid aan Astarbes dienst verpligt,
't Geheim haar melden, eer 't uw' Vader is bericht.
'k Zou op dit oogenblik, om 't onheil voor te komen,
Den Koning spreken, eer Astarbe iets hebb' vernomen;

Maar 'k wacht dat Belus my een gunstig uur ontdekk',
Opdat haar loosheid ons geen ongeval verwekk'.
Ik ducht dat ze uw behoud, reeds ruchtbaar, na zal sporen.
Zy zou, indien ze thans ons dier geheim mogt hooren,
Uw' Vader, door 't gezag op zyn' verliefden geest,
Misleiden, schoon zyzelf, die voor haar' Minnaar vreest,
Den Koning redenen tot argwaan heeft gegeven.

BELEAZAR.
Ach, Narbal! ware uw Prins welëer in zee gebleven,
Die roekeloosheid waar' myn Moeder, en myn' Vrind,
(Twee Panden, die myn ziel meer dan zichzelf bemint,)
Niet doodelyk geweest. In myne ontroerde zinnen
Kon ik de neiging van het bloed niet overwinnen.

NARBAL.
En ik, die myn Vorstin, myn' Koning, en een Pand
Dat onwaardeerbaar is voor 't zuchtend Vaderland,
Ja alles zie gedreigd waar voor ik ooit kan vreezen,
Ik zou, uit wanhoop, óók myzelf geen meester wezen,
Zo 's Hemels gunst, waar van ik ál myn heil verwacht,
Uw' Voedstervader niet bezielde met een kracht,
Die, onverwrikbaar, my het grootst gevaar doet tarten.
Uw Vyandin genaakt. Ik moet, schoon 't my zal smarten,
'k Moet, zo Astarbe 't minst van ons geheim bevroed,
U wreed verzaken, Prins, opdat myn list u hoed'.

Vyfde tooneel.

ASTARBE, BELEAZAR, NARBAL, CORISBE.

ASTARBE, ***tegen Narbal.***
Grootmoedig Held gy hebt, door onweêrspreekbre blyken,
Bewezen dat uw trouw nooit zal, nooit kan bezwyken.
Schoon ik, door veinzery, op 't koningklyk bevel,
U aanspoor tot verraad, u ter beproeving stel,
Uw gadelooze deugd, in weêrwil myner vonden,
Verduurt dien vreemden toets, blyft echter ongeschonden.

NARBAL.
Mevrouw, ik moet uw deugd óók roemen, op myn beurt.
Ik heb uw tedre zorg voor 's Konings heil bespeurt:
Ik zag, wanneer ge my van ontrouw hebt gesproken,
Door wélk een' yvergloed uw boezem was ontstoken,
Wat oogmerk gy bedoelde, en heb myn' pligt betracht.

ASTARBE.
Gy spreekt een duistre taal, en houd my licht verdacht.
Maar 'k stel my vergenoegd met uwe pligtbetooning,
In uw verfoeijing van den aanslag op den Koning.
En gy, Abimaël, die telkens, door uw' moed,
Uw' felgedreigden Vorst in 't oproer hebt behoed!
Gy streeft, in heldendeugd, uw jaren verr' te boven.
Van myn genegenheid moogt ge alles u beloven.

BELEAZAR.
Mevrouw, ik heb voorlang my met uw gunst gevleit,
Ik, die een klaar bewys van uw genegenheid,...

NARBAL, ***tegen Astarbe.***
't Verpligt u niet dat hy, in 's volks oproerigheden,
Die boosheid heeft gestuit, en voor zyn' roem gestreden:
Hy heeft zyn' Koning wel bevestigt op den troon;
Maar de eer van zulk een daad strekt hem genoeg ten loon.

ASTARBE.
ô Helden! doet noch meer. Uw Erfprins is in 't leven:
't Voegt u, dien waarden Zoon zyn' Vader weêr te geven:
Gy zyt niet onbewust van zyn behoudenis.

NARBAL.
Mevrouw, geloof geen maar' die onwaarschynlyk is.

ASTARBE.
Veins niet. Hebt gy dien Prins het zeegevaar onttogen?
Of word Pygmalion verraden door een logen?
Spreek. Twyfelt ge aan myn deugd?

BELEAZAR.
Men kent die deugd, Mevrouw.
Waar my 't geheim bewust, ik, die u niet mistrouw,
Daar toe geen reden heb, zou alles u ontdekken:

Ik weet tot wélk een heil uw gunst my zou verstrekken.

ASTARBE, ***tegen Beleazar.***
Heeft Topha dan alleen vermogen op uw' geest?
ô Ja; gy, die met haar zyt in gesprek geweest,
Ontdekte aan die Vorstin het geen ge my durft helen:
Het is my niet vergund in dat geheim te deelen.
Ik moet, het zy ge aan haar een wonder hebt gemeld,
Of enkel haar vertroost, ik moet, teêrhartig Held!
Uw mededoogendheid, die my verwondert, roemen.
Gy beide schrikt!

NARBAL.
Mevrouw, ik kan u niet verbloemen,
Dat zulk een vreemde taal...

ASTARBE.
Die is te wél gegrond,
Dan dat ik twyfel aan een gruwzaam vloekverbond.

BELEAZAR.
Wat vloekverbond? Kunt ge ons van trouwloosheid verdenken?

ASTARBE, ***tegen Beleazar.***
Hoor, of ik zéker weet, dat gy uw trouw durft krenken.
Ikzelf, die uw gesprek met Topha heb bespied,
Ikzelf aanschouwde hoe gy deelde in haar verdriet;
Dat die Vorstin met hare omhelzing u verëerde,
En voorts, na Narbals komst, met blydschap van u keerde.
Door deze omhelzing (die, zelfs voor de blydste maar',
Geen Koninginnen voegt, maar Moeders,) blykt my klaar,
Dat gy, door staatzucht en trouwloosheid aangedreven,
Voor haar' betreurden Zoon uzelf hebt uitgegeven;
Dat gy de valsche maar' van zyn behoud verspreid.
Weläan, bedrieg ook my door uwe arglistigheid,
Schoon 't u veel beter zou gelukken, zo voordezen
Prins Beleazars dood niet waar' genoeg bewezen.

BELEAZAR.
Hoe dit bewys in uw gedachten zeker gaat,
Blykt uit de ontroernis die zich toont op uw gelaat.
Gy kent my; 't waar' vergeefs dat ik myn' naam verbergde:

Ook vrees ik u niet meer, wier schrik den Koning tergde.
Zie Beleazar, die uw wreedheid moedig tart:
Die Erfprins leeft in my; hy leeft, maar tot uw smart.

NARBAL.
Vermeetle! vrees de wraak van uw' getergden Vader...
'k Erken u voor geen' Zoon; gy zyt een Kroonverrader.
Ik zal, nu gy volhard in dezen overmoed,
My zuivren; 'k wil die schande uitwisschen in uw bloed.

Hy gelaat zich Beleazar te willen doorsteken, en vervolgt.

Maar neen; het lust my u tot strenger wraak te sparen.

Tegen Astarbe.

Men zegt, dat gy den Prins opöfferde aan de baren;
En, ach! de Ontrouwe, van die valsche maar' bericht,
Heeft, om den troon, 't behoud van dezen Prins verdicht;
Ja, zonder schaamte, my zyn' toeleg voorgeslagen.
Ik ben bereid hem by den Koning aan te klagen.

Tegen Beleazar.

Volhard in uw besluit; doel, doel op Tyrus troon,
Opdat ik nimmer u betreur', gelyk myn' Zoon.

BELEAZAR.
Ik zie om wélke reên ge uw' Erfprins moet verzaken:
My blykt uw loos besluit: ik kan die list niet wraken.
'k Zal myn geboorterecht volharden voor te staan;
En hoop op 's Konings gunst.

ASTARBE.
Ja, vlei u met dien waan.
Ik weet dat Narbal nooit uit laffe vrees kan veinzen:
Dit toont my klaar genoeg den grond van uw gepeinzen.
Myn Wacht!

Zesde tooneel.

ASTARBE, BELEAZAR, NARBAL, CORISBE, BELUS. Lyfwachten.

ASTARBE, ***tegen Belus.***
Verzeker u van dezen, wiens verraad,

Wiens loos bedrog den Vorst naar kroon en leven staat.

Tegen Narbal, nadat Beleazar ontwapend is.

't Voegt u, eer't krygsvolk iets voor hem hebbe ondernomen,
Door uwe onkreukbre trouw een' opstand voor te komen.
't Is beter, dat ik my op uwe deugd betrouw',
Dan dat het oorlogsvolk dien Snooden redd'.

NARBAL.
Mevrouw,
Ik zal, in 's Konings dienst, altoos myn' pligt betrachten.

BELEAZAR, ***tegen Astarbe.***
En ik in eeuwigheid uw wreed geweld verächten.

Zevende tooneel.

ASTARBE, CORISBE.

ASTARBE.
Corisbe! elk oogenblik baart my een nieuwe elend'.

CORISBE.
Stel u gerust, Vorstin; 't verraad is u bekend.
Vrees niet dat Narbals Zoon, al durft hy u betigten,
Geloof zal vinden, iets tot uw bederf verrichten;
Nadien zyn Vader zelf, die dezen toeleg doemt,
Den Snooden opentlyk een' Kroonverrader noemt.
Gy vreesde, dat de Prins door Narbal waar' verborgen:
Nu blykt het tegendeel: verban uw wreede zorgen.

ASTARBE.
Ja, Beleazar stierf: maar, ach! ik ben verraên.
Men zegt, dat ik dien Prins naar 't leven heb gestaan!
Hoe kan Abimaël daar van verwittigd wezen,
Dan door het zeevolk? Denk wat ramp my staat te vreezen.

CORISBE.
'k Zie hoe gevarelyk u deze ontdekking is.
Men redde Joazar uit zyn gevangenis,
Opdat die Held op nieuw zich voege by myn Magen!

ASTARBE.
't Is my onmooglyk. Dit 's de wreedste myner plagen.
Zyn Wacht, schoon hem getrouw, durft met myn dierbaarst Pand
Uit dit paleis niet vliên, maar vreest den Dwingeland.

CORISBE.
Zoo lang uw Joazar zyn schatten blyft bedekken,
Zal 's Dwinglands gierigheid hem tot behoud verstrekken.

ASTARBE.
Indien Pygmalion, die altoos argwaan voed,
Ontdekt dat ik myn' Held voor foltring heb behoed;
Zo Narbal, door natuur tot deernis aangedreven,
Abimaël beschermt,..! Ach! alles doet my beven.
Ik zou, zo 't eedgespan op nieuw verzameld waar',
Kloekmoedig my ontslaan van myn' Geweldenaar.
Men wachte een gunstig uur. 'k Moet hem intusschen spreken.
Zyn liefde is teffens met zyn' argwaan my gebleken.
Men zorge, eer Narbals Zoon arglistig my verkloek',
Dat 's Dwinglands vrees 't verraad naauwkeurig onderzoek'!

Einde des Derden Bedryfs.

Vierde bedryf.

Eerste tooneel.

NARBAL, BELUS.

BELUS.
Myn Heer, verwacht den Vorst; hy zal terstond hier wezen.
Gy hebt het byzyn van Astarbe niet te vreezen:
Hy, die haar noch verdenkt, poogt zich van haar te ontslaan,
En wil van u alleen zyn doodsgevaar verstaan.

NARBAL.
Ik heb de hoofden van het oorlogsvolk gesproken,
En voor hunn' Erfprins hen in yvergloed ontstoken.
Die helden zyn bereid, tot welstand van het Ryk,
't En zy Pygmalion een billyk vonnis stryk',
Prins Beleazar aan zyn' Vader weêr te geven,
Astarbes gruweldaên te straffen, of te sneven.
Gy, Belus, kent te wel de neiging van myn hart,
Om niet bewust te zyn, dat my die toeleg smart.
Ik zal, in 's Konings geest, dien trachten voor te komen.

BELUS.
Indien Pygmalion, van argwaan ingenomen,
U geen geloof vergunt, zo hy natuur verzaakt,
U in verzekring houd, en onvermogend maakt,
Om voor het Vaderland iets heilzaams uit te voeren,....

NARBAL.
Ten minsten zal natuur door twyfling hem ontroeren.
Die twyfling, als ik hem de waarheid openbaar,
Red Beleazar uit een vreeslyk doodsgevaar,
'k Moest voor Astarbe, om my hare achterdocht te onttrekken,
Eer ik myn vrinden sprak, myn zielsgeheim bedekken.
Maar 'k heb genoeg geveinst: de Koning kerkre my,
Indien hy luistert naar Astarbes vleijery.
Men zal, zo 't mooglyk is, den Prins en my behoeden,

Zoo dra myn vrinden 't minst van ons gevaar bevroeden.
Ook is uw vrindschap my geen zwakke toeverlaat.

BELUS.
Niets valt myn' moed te zwaar voor u en voor den Staat.
Zo u de Vorst verdenkt, zal 't mooglyk my gelukken,
In weêrwil van 't gevaar, u uit zyn magt te rukken.
Hy komt.

Tweede tooneel.

PYGMALION, NARBAL, BELUS. Lyfwachten.

PYGMALION.
Getrouwe Held, verklaar my 't gruwzaam feit
Van uw' ontäarden Zoon; gy doemt zyn trouwloosheid.
Ik weet dat hy, die zich myn' Zoon noemt, voor durft geven,
Dat hem Astarbe heeft gedongen naar het leven.

NARBAL.
Vorst, geen Verrader doelt arglistig op uw kroon:
Prins Beleazar leeft in myn' gewaanden Zoon:
Ja, door Astarbes wrok wierd hem zyn ramp beschoren.

PYGMALION.
Verzaakt ge uw' Zoon? Ik dacht eene andre taal te hooren.
Maar schoon gy veinst, op hoop van zyn behoudenis,
Ik weet dat zyn verraad voor u verfoeilyk is.
Hoop alles. Als ik denk aan 't feit van dien Verrader,
Gedenk ik tevens aan de deugden van zyn' Vader.

NARBAL.
Ik zou, verr' dat ik hem zyn trouwloosheid vergaf,
Zo ik zyn Vader ware, u nopen tot zyn straf.
Vrees, dat Astarbes list eerlang u zal verkloeken:
't Gevaar verpligt u om haar gruwlen te onderzoeken,
Opdat u zeker blyke of haar bedekte haat,
Dan of een valsche Prins u naar het leven staat.

PYGMALION.
Ondankbaar Gunsteling! gyzelf doet my bevroeden,

In spyt van uw bedrog, voor wien ik my moet hoeden,
Gyzelf, die met uw' Zoon myn' ondergang besloot.
Eerst doemt ge zyn verraad, ja dreigt hem met de dood,
En veinst het oorlogsvolk, eer 't voor uw' Zoon mogt muiten,
In die baldadigheid getrouw te zullen stuiten:
Maar nu gy schaamtloos hem, wiens feit gy hebt gedoemt,
Uw' ongetrouwen Zoon, den waren Erfprins noemt,
Nadat gy de oversten van 't krygsvolk hebt gesproken,
Toont gy wat yver u, Verrader! heeft ontstoken.

NARBAL.
Myn Vorst, betyg my niet. Zou Narbal u verraên?
Ik heb, voor uw behoud, myn veinzery bestaan:
'k Misleidde Astarbe, en ben myn hechtnis voorgekomen:
'k Heb, eer een nieuw verraad door haar wierd ondernomen,
Aan de opperhoofden van het oorlogsvolk gemeld
In welk een groot gevaar die Ongetrouwe u stelt.
Zie daar wáárom ik veinsde, en 's krygsvolks pligt betooning
Bewyst misschien in 't kort myn' yver voor myn' Koning.
Prins Beleazar leeft: 'k weet, dat ge my mistrouwt;
Maar 'k heb getuigen van zyn wonderbaar behoud.
Hy weet dat voordeel niet; ik moest het hem verbergen,
Die zyne ontdekking my te roekloos durfde vergen:
Hy waant dat hem de dood die panden heeft ontrooft.
Denk, zo gy daarom hun getuignis niet gelooft,
Dat hunne onkreukbre trouw, ontwyfelbaar gebleken,...

PYGMALION.
Gy hebt hen omgekocht, maar wint niets met uw treken.
't Is niet genoeg dat gy, vermetele Onderzaat!
My tot vermindering der schatting telkens raad;
Gy werpt in 't ende u op tot Hoofd der muitelingen,
En durft uw' wettig' Vorst naar kroon en leven dingen.

NARBAL.
'k Had, zo ik durfde naar uw kroon en leven staan,
U tot vermeerdering der schatting aangeraên,
Om door die schatting, die uwe onderdanen wraken,
By die weêrspannigen u meer gehaat te maken.

Ik was hun voorspraak, niet om door een loos beleid
Te dringen, tot uw' val, in hun genegenheid;
'k Zocht u, om 's Ryks gevaar, tot zagtheid te overreden,
En heb in 't oproer steeds hunn' overmoed bestreden.
Bedwing uw grimmigheid, en vreeslyke achterdocht,
Totdat gy alles hebt naauwkeurig onderzocht.

PYGMALION.
Gy zoud dat onderzoek misschien te dier bekoopen.
Staak, staak uw veinzery: gy kunt myn gunst nóch hopen:
'k Zal uwe arglistigheid, die my op 't hoogst misdoet,
Alleenlyk wyten aan de neiging van het bloed;
My wrekende aan uw' Zoon, u in het leven sparen,
Zo gy zyn trouwloosheid oprecht wilt openbaren.

NARBAL.
Zou ik (ô gruweldaad!) tot myn behoudenis
Bekennen, dat myn Prins een Kroonverrader is?
Ja onmeêdoogend, uit lafhartigheid, gehengen,
Dat gy 't onschuldig bloed van uwen Zoon zoud plengen?
Neen, Vorst; uw gramschap, door myn weigring aangesard,
Verwekt geen' laffen schrik in myn standvastig hart.
't Verraad des jongen Helds moet u onfeilbaar blyken,
Eer ge in zyn nadeel kunt een billyk vonnis stryken:
De minste twyfeling, u door natuur verwekt,
Verpligt u, dat gy hem een' gunstig' Rechter strekt;
Opdat geen naberouw, geen wroeging, u doe vreezen,
Dat ge onrechtvaardig hebt uw' eigen Zoon verwezen.

PYGMALION.
Neen, neen; myn twyfling eischt, dat ik hem niet verschoon',
't En zy een klaar bewys aan my zyne onschuld toon'.
't Is beter dat myn vrees, tot redding van myn leven,
Een' onbekenden Zoon uit misverstand doe sneven,
Dan dat myn tederheid, in 't yslyk doodsgevaar,
Een' Kroonverrader, tot myn' val, in 't leven spaar'.
'k Gevoel dat ik den Held (ik wil 't u niet verbloemen,)
Zo zyn bedrog niet blykt, met smart ter dood zal doemen:
Maar de onbedwingbre schrik van myn angstvallig hart,

Myn doodlyke achterdocht, is grooter dan die smart.
Beken zyn schuld, of weer myn wélgegrond vermoeden:
Zoo zult ge uzelf alleen, of hem met u behoeden....
Maar 't baat niet, dat myn toorn u dreigt, myn gunst u vleit:
Men neme in 't ende een proef van zyn standvastigheid.

Tegen de Lyfwachten.

Doe myn' gewaanden Zoon met Topha herwaarts komen.

NARBAL, ***terwyl twee der Lyfwachten vertrekken.***
Vorst! kunt ge uwe achterdocht, uw woede, niet betoomen?
Heb deernis met een' Held, wiens onnavolgbre moed
De muiters heeft verheert, uw leven heeft behoed.
Wie zal zich namaals uw bescherming onderwinden,
Indien gy 't leven dreigt van uw getrouwste Vrinden,
My met verraad betigt, uw' eigen Zoon verzaakt,
En dus al 't oorlogsvolk, al 't Ryk, oproerig maakt?
Al 't krygsvolk, 't gantsche Ryk, zal hem als Erfprins eeren;
Ja niets zal magtig zyn hun razerny te keeren.
Zoo stelt ge uw Ryk, uw' Zoon, uzelf, 't verraad ten doel!
Zoo werkt ge ons aller val! ô Angstig voorgevoel!
Geef, geef de reden plaats.

PYGMALION.
Gy zult my niet verkloeken:
Ik wil de waarheid in uw afzyn onderzoeken.
Gy, die myn gunst versmaad, hoop niet op myn genaê,
Indien ik buiten u zyn trouwloosheid versta.
Uw snoode veinzery maakt u dan medepligtig.

Tegen Belus.

En, gy, verzeker u van Narbal.

NARBAL, ***ontwapend.***
Wees voorzigtig;
Pleng geen onschuldig bloed, dat hy van u ontfing;
Verhoor natuur.

PYGMALION, ***tegen Narbal. Ter zyde.***
Vertrek. ô Wreede twyfeling!

Derde tooneel.

PYGMALION, TOPHA, BELEAZAR. Lyfwachten.

PYGMALION.
Vermeetle, die, te stout op uw beruchte daden,
U uitgeeft voor myn' Zoon, uw' Koning durft verraden!
Beken uw trouwloosheid, eer ik, te lang gesard,
U tot bekentnis dwing' door de ysselykste smart.

BELEAZAR.
'k Verborg my, Vorst; dit kan uwe achterdocht verwekken:
Maar 'k moest voorzigtig voor Astarbe my bedekken,
Voor haar, die heimlyk op myn leven heeft gewoed.
Ach! zo natuur niet spreekt in 't vaderlyk gemoed,
Ten minsten kan myn trouw, die 't muitgespan deed beven,
Voor uw' verdachten Zoon een blyk van onschuld geven.
Hoe kan ik teffens u beschermen en verraên?

PYGMALION.
Wat reden noopt u thans tot uwe ontdekking aan?
Hoe! is Astarbes magt nu minder dan voordezen?

BELEAZAR.
Heeft haar bespeurde schrik hare ontrouw niet bewezen?
Zy beeft voor Joazar, verheerd door myn geweer;
Haar woede dreigde my niet minder dan welëer;
En ik, dus aangenoopt door vreeze en hoop te gader,
Dacht in haar afzyn my te ontdekken aan myn' Vader.
Gy had, door 't bloed genoopt, misschien my niet mistrouwt,
't En waar' die Vyandin myn heimelyk behoud
Door hare arglistigheid ontydig had vernomen.
Helaas! 't is haar gelukt by u my voor te komen.

PYGMALION.
Gy, gy, Verraderes! verleid den jongen Held.

TOPHA.
My, die trouwhartig u een' snooden toeleg meld,
En hem, die reis op reis de muiters heeft bestreden,

Verdenkt gy van verraad! 't stryd tegen alle reden.

PYGMALION.
Gy beide hebt voor my die diensten aangewend,
Opdat Abimaël wierd voor myn' Zoon erkend,
En dus, veel magtiger dan all' de muitelingen,
Zyn' Vorst arglistig mogt naar kroon en leven dingen.
Bedenkt, dat gy vergeefs den aanslag my verbergt:
Beeft, zo gy roekloos my tot felle woede tergt.

TOPHA.
Wat vreeslyk ongeval, myn Zoon! staat u te wachten!
Misleide Vader! wilt ge eene offerhande slagten,
Ten minsten pleng geen bloed dat uit uwe aadren sproot;
Bedenk voor my veelëer een schandelyke dood.

BELEAZAR.
Ach! leef, myn Moeder! leef; laat my niet troostloos sterven.

PYGMALION, ***tegen Topha.***
Uw loosheid eischt de dood; gy zult uw beê verwerven.

Tegen Beleazar.

Gy, staak uw veinzery, nadien uw heldendeugd
Myn hart tot deernis noopt voor uw misleide jeugd:
Gy zult vergiffenis erlangen, tot belooning
Der diensten, reis op reis bewezen aan uw' Koning:
'k Zal, schoon ge my verraad, en voor uzelven streed,
Erkennen 't gene uw moed voor myn belangen deed.
Maar eer myn gunst u die belooning zal verschaffen,
Moet ge op dit oogenblik uw Medestandster straffen:
Doorgrief de Ontrouwe; toon dat gy, door haar verleid,
Haar valsch uw Moeder noemde, of ducht myn grimmigheid.

BELEAZAR.
Myn Vader doemt my tot het moorden van myn Moeder!...
Myn hart benyd het lot van myn' ontzielden Broeder.
ô Onverwachte ramp! ô doodelyk verdriet!

Hy werpt zich aan 's Konings voeten, en vervolgt.

Vorst! hoor uw' Zoon voor 't laatst: 'k smeek u om 't leven niet:
Nadien 't my haatlyk is, verlang ik in het ende
Wanhopend naar myn dood, die uitkomst in de elende.

Maar, ach! heb deernis met myn Moeder: haar gemoed
Begeert op u geen wraak, om 't geen ge onwetend doet.
Bedenk hare onmagt: kies uw' Zoon ter offerhande:
Woed, woed op my alleen: eene onverdiende schande,
Der beulen wreedheid is een dierbaar heil voor my,
Zo ik die rampen voor myn Moeders onschuld ly.
Zult gy die vreemde gunst, myn Vorst! aan my verleenen?

TOPHA.
Myn Zoon! moet ik uw dood ten tweedemaal beweenen?
Een schandelyke dood zal uw belooning zyn:
Dit was uws Broeders lot: dit lot zy ook het myn'!
Uw Moeder, meer dan gy door wanhoop aangedreven,
Uw Moeder vreest geen' ramp, dan na uw dood te leven;
En ze acht het voor geluk, in d'onüitwischbren smaad,
Dat ze opgeöfferd word aan snoode Astarbes haat.
'k Wil echter, eer ik sterf, myn tederheid vernoegen:
Dit afgepynigd hart zal stervend my niet wroegen.

Zy werpt zich ook aan 's Konings voeten, en vervolgt.

Voldoe uw' argwaan, Vorst! verhoor eene Echtgenoot,
Welëer van u bemind: zy smeekt u om de dood.
Maar laat myn wanhoop u tot deerenis bewegen
Voor dezen Zoon, op nieuw van 't Godendom verkregen.
'k Smeek voor uw eigen bloed, zoo wel als voor het myn'.
Bedenk, tot zyn behoud, dat hy uw Zoon kán zyn.
Wat zou uw doling u een eeuwig wee verwekken,
Indien gy, na zyn dood, zyne onschuld mogt ontdekken!
Hoe meer hy waardig is, dat gy myn beê voldoet,
Hoe grooter naberouw in 't vaderlyk gemoed...

PYGMALION, ***tegen Beleazar.***
'k Heb u gemeld hoe gy genade kunt verwerven:
Terg myn geduld niet; kies, te leven, of te sterven.

BELEAZAR, ***opstaande, en Topha omhelzende.***
Myn Moeder!

TOPHA, ***opstaande, en Beleazar omhelzende.***
Ach! myn Zoon! uw vonnis is geveld.
En gy, Pygmalion, by wien geen reden geld!

Gy, die, meêdoogenloos voor moederlyke klagten,
Myn' teêrgeliefden Zoon, uw' eigen Zoon, wilt slagten!
Zie hier uwe offers; slagt en Echtgenoote en Zoon;
Volg, volg Astarbes raad: maar vrees de wraak der Goôn.
Uw Zielsverleidster, die uw leven veinst te hoeden,
Zal, na ons beider dood, zelve op uw leven woeden.

BELEAZAR, ***zich weder aan 's Konings voeten werpende.***
Ach, Vorst! ik zuiver my niet meer van trouwloosheid.
Denk vry, dat Topha door myn loosheid word misleid;
Dat haar mistroostig hart, door 't moederlyk vermogen,
Ter liefde van haar' Zoon, tot wanhoop word bewogen.
't Is vruchteloos dat ik, die nooit u heb verraên,
Ontken dat ik myn' Vorst naar 't leven heb gestaan:
Maar denk, dat Topha niet met my heeft aangespannen.
Gy moet uw' argwaan, die haar leven dreigt, verbannen.
Myn Vorst! verbeeld u niet, dat Narbals Zoon voor haar
Meêdoogend smeeken zou, indien zy schuldig waar'.
Ik moet u, eer ik sterf, noch voor uzelven smeeken.
Vrees uw gevaar; mistrouw Astarbes snoode treken:
Straf haar en Joazar, eer 't haar verraad gelukk',
Dat zy, tot uw bederf, dien Minnaar u ontrukk'.
'k Eisch uw behoudenis, niet dat men my verschoone:
Slagt my, opdat myn moed u myne oprechtheid toone!

PYGMALION.
Rys op, myn Zoon! Dit zyn geen looze tederheên.
De kinderlyke zucht, het moederlyk geween,
Die ongeveinsde drift om voor elkaêr te sneven,
Die onverwrikbre trouw, die yver voor myn leven,
De neiging der natuur in 't vaderlyk gemoed,
Ja alles spreekt voor u, voor uw onschuldig bloed.
'k Heb u te wél getoetst, myn Zoon, om u te vreezen.
Ik ben uw Rechter niet; ik zal uw Wreker wezen.
Ik stort my in 't bederf, indien ik u verzaak.

Vierde tooneel.

PYGMALION, ASTARBE, TOPHA, BELEAZAR, CORISBE. Lyfwachten.

PYGMALION, ***tegen Astarbe.***
Beef, beef, Verraderes! vrees myn gerechte wraak.
Myn ziel, welëer verrukt door uw bekoorlykheden,
Kent eindlyk al 't gevaar, om uw bezit geleden.
Ik heb uw snoode min tot Joazar bespeurt:
'k Wil, eer myn wraak u treff', dat gy zyn dood betreurt,
Ik zal de ontdekking van zyn schatten u ontwringen.

Tegen de Lyfwachten.

Men straffe met de dood dat Hoofd der muitelingen.

Een der Lyfwachten vertrekt.

ASTARBE.
Wat yslyk onheil!.. Vorst, ik tart myn doodsgevaar:
'k Vrees niet voor Joazar.... Gun dat ik u verklaar...

PYGMALION.
Durft gy noch schaamteloos..?

ASTARBE.
Myn Koning! hoor my spreken:
Gy kunt, verraad ik u, daar na u op my wreken.
Behoed u tegen my; maar wees niet min beducht,
Nu Narbal dit paleis met Belus is ontvlucht,
Dat hy door 't krygsvolk u zyn' snooden Zoon ontrukke.
Stuit dien Verrader, eer zyn toeleg hem gelukke.

TOPHA.
ô Schyngeluk! ô ramp!

BELEAZAR.
Myn Vorst, verbeeld u niet,
Dat Narbals stoute vlucht uit ontrouw is geschied.
Al wat zyn moed zich durft voor 't Vaderland vermeten,
En tot zyns Konings heil, kan geen trouwloosheid heeten.
Misduid zyn' yver niet. Uit vrees dat ge ons mistrouwt,

Bedoelt die eedle Held uws Zoons en uw behoud.
Herdenk, herdenk zyn' dienst. Hy zal zyn trouw nooit krenken.

ASTARBE.
Gy moet ons allen, tot uw veiligheid, verdenken.
Verwissel beider Wacht, door Belus aangesteld.

PYGMALION, ***tegen Topha en Beleazar.***
Beeft, zo gy met verraad uws Konings gunst vergeld.

Tegen de Lyfwachten.

Ik lever hen aan u: zorgt dat ze u niet ontvluchten.

TOPHA, ***tegen Astarbe, terwyl Pygmalion vertrekt.***
Ontrouwe!

ASTARBE, ***tegen de Lyfwachten.***
Sleept hen weg.

Vyfde tooneel.

ASTARBE, CORISBE.

ASTARBE.
Corisbe! ik heb te duchten,
Dat myn geliefde Held, door zyn bevreesde Wacht,
Die hem moest redden, werd' lafhartig omgebragt.
Gy, kom dat onheil voor. Den Dwingland, die, verbolgen,
Zyn min verzaakt, my durft betigten, moet ik volgen.
't Gevaar vergroot myn' moed: 'k wil álles nu bestaan,
D'ontmenschten Aartstyran ontzielen, of vergaan.

Einde des Vierden Bedryfs.

Vyfde bedryf.

Eerste tooneel.

TOPHA, van de eene, BELEAZAR, van de andere zyde des Tooneels uitkomende, en elkander omhelzende. Lyfwachten.

TOPHA.
Gy leeft, myn Zoon! gy leeft! wat mag uw Moeder hopen?..
Maar, ach! ik zal misschien uw byzyn dier bekoopen.
Men heeft uit deernis ons hier niet byéén gebragt.
De scherpe toezigt, en 't verwisslen onzer Wacht,
Bewyst my veel te klaar, dat uw verdoolde Vader
U voor geen' Zoon erkent, maar voor een' Kroonverrader.
Vrees, dat Astarbe op nieuw, door hare arglistigheid,
Nu Narbal is gevlucht, Pygmalion misleid,
En door de wreedste daad haar' Minnaar poogt te wreken,
Op my, door wie in tyds zyne ontrouw is gebleken,
Op u, wiens heldenmoed dien Muitling heeft vermant.
Licht zal haar wraakzucht u, myn éénig dierbaar Pand!
In 't moederlyk gezigt, voor eeuwig my ontrukken.
'k Wacht van dat Vloekgedrocht de snoodste gruwelstukken.

BELEAZAR.
Mevrouw, hoop niets voor my: uw hart, uw teder hart,
Berei' zich moedig tot de pynelykste smart.
Helaas! waar 't ons vergund myn' Vader weêr te aanschouwen,
Hy zou zich blindling op Astarbe niet betrouwen:
Maar nu ze ontwyfelbaar zyn byzyn ons onttrekt,
Bespeur ik, dat haar list myn wis bederf verwekt.
Ik hoop voor u: uw dood zou haar geen voordeel geven,

TOPHA.
Ik vrees voor u alleen, my waarder dan het leven.
Des Zeevoogds yver, die, ontydig aangewend,
In schyn u schuldig maakt, verwekt ons deze elend'.

Pygmalion geloofde Astarbes euveldaden.

BELEAZAR.
Vorstin, wyt Narbal niets: ikzelf heb ons verraden.
Ja, wyt uw wanhoop aan myn tederheid alleen.
Ik gaf aan u een' Zoon, en roofde u dien metéén,
Wanneer ik roekeloos, uit deernis met uw klagten,
En te ongeduldig om een gunstig uur te wachten,
U myn behoudenis te schielyk heb gemeld,
En aan Astarbes haat op nieuw my blootgestelt.
Thans wierd de Koning door haar loosheid niet bedrogen,
Indien ik toen 't gevaar naar eisch had overwogen.
Ik wanhoop; 'k ly uw smart; en, 't geen my 't pynlykste is,
Ik wyt myzelf alleen uw bittre droefenis.

TOPHA.
Voed geen gedachten die uw hartewee vergrooten.
Ons ongeval is uit Astarbes haat gesproten.
Gy hebt uw' pligt voldaan: betyg uw teêrheid niet.
Men wyte Astarbe alleen ons hevig zielsverdriet.
De Hemel acht misschien ons zyn beproeving waardig,
Bemint altoos de deugd, is nimmer onrechtvaardig,
Heeft veeltyds wyze reên, die, doemelyk in schyn,
Voor 't menschelyk vernuft verborgenheden zyn;
En zal ontwyfelbaar zichzelven wraak verschaffen.

BELEAZAR.
ô Ja, de Hemel zal Astarbes gruwlen straffen.
Maar word der Goden wraak met deze straf voldaan?
Myn Vader zal het lot eens dwinglands ondergaan!
Terwyl myn ziel zich vleit, dat hy, 't gevaar onttogen,
De deugd zal voegen by het koningklyk vermogen,
Bedroeft myn Vyandin my wreeder dan welëer.
ô Onstandvaste vreugd! ô smartlyke ommekeer!
Natuur doet my dien Vorst meer dan myzelf beklagen.

TOPHA.
Een Zoon moet zich altoos gelyk een Zoon gedragen.
Maar ik, eene Echtgenoot, verlaten, valsch betigt,
Ben aan Pygmalion, dien Wreedäart, niets verpligt.

'k Heb hem 't verraad gemeld, nadien ik 't moest ontdekken,
Of, nevens 't muitgespan, zyn' ondergang verwekken.
My past geen snoode wraak voor myn' geleden smaad.
Een edelmoedig hart stemt nimmer tot verraad.
Astarbe is, schoon ze ons dreigt, 't gevaar noch niet te boven,
En durft Pygmalion van 't leven niet berooven:
Zy vreest niet min dan wy, nu Narbal is gevlucht.
Wees voor uzelf, myn Zoon! niet voor den Vorst beducht...
Zy nadert, onverzeld van uw' misleiden Vader...
Berei u tot de dood.

Tweede tooneel.

ASTARBE, TOPHA, BELEAZAR. Lyfwachten.

ASTARBE.
Vermetele Verrader!
Hoop op den Dwingland niet; hy leeft niet meer; myn moed
Heeft tegen u en hem den droeven Staat behoed.

BELEAZAR.
Myn Vader leeft niet meer!.. Beef; Narbal zal ons wreken.

TOPHA.
Gy veinst; de Koning leeft; hy wacht zich voor uw treken.
Hy mint u noch genoeg, om, op uw' snooden raad,
Een' Zoon te doen vergaan, in wien zyn heil bestaat:
Maar hy, wiens hart gyzelve in minnenyd deed blaken,
Vreest u te veel, om niet voor zyn behoud te waken.

ASTARBE.
Gy houd my t'onrecht thans van veinzery verdacht.

Tegen Beleazar.

Indien gy uitkomst van Pygmalion verwacht,
Is 't vruchteloos u tot bekentenis te nopen:
Maar hoor, gewaande Prins! hoor of gy iets kunt hopen.
Myn Held, ter dood gedoemd, een beter noodlot waard',
Word heimlyk door zyn Wacht, aan hem verknocht, gespaard;
Wanneer men loos verdicht, dat Narbal, aangedreven

Van laffen doodsängst, zich uit Tyrus heeft begeven.
De Dwingeland grypt moed. Ik nood hem aan den disch,
En bied aan hem een' kelk, die sterk vergiftigd is.
'k Vrees niet zyn' last, van eerst te drinken, na te komen,
Gerust op tegengif, te voren ingenomen.
Hy drinkt; hy stort ter neêr: zyn dood verlost in 't end'
Den felverdrukten Staat van onverdraagbre elend'.
'k Verbrei zyn dood in't hof. Het grootste deel der Wachten,
Die door myn heldenstuk zichzelf gelukkig achten,
En 't overige deel, gedwongen, volgt zyn' pligt,
En slaakt myn' Held, die 't volk van alles onderricht,
Des Dwinglands lyk vertoont, het eedgespan vergadert,
En 't koningklyk paleis aan 't hoofd dier helden nadert,
Terwyl hy reis op reis zyn magt vermeerderd ziet,
Door 't moedigst oorlogsvolk, dat Narbals zyde ontvlied.
Zie daar den uitslag van uw listige onderwinding.
Durft gy noch hopen op Pygmalions verblinding?
Spreek: twyfelt ge aan zyn dood?

BELEAZAR.

ô Neen! hy leeft niet meer:
Uw lust tot moordery, op 't gruwzaamst my welëer
Door 't zegevaar betoond, doet my genoeg bespeuren,
Dat myn beklemde ziel myn' Vader moet betreuren.
Maar denk niet, dat myn schrik u immer, tot myn' hoon,
Door naamverzaking zal verzekren van den troon:
Verwacht dat voordeel niet van uw gevloekte treken.
Myn kinderlyke zucht behoeft u niet te smeeken
Om 't leven van myn waarde en droeve Moeder: neen,
Ontmenschte! uw snood belang verëischt myn dood alleen.
Gy durft, van angst bekneld, niet op haar leven woeden:
Dat Pand kan, na myn dood, u tegen Narbal hoeden.

TOPHA.

Gehate Moorderes! verwacht, zoo lang ik leef,
Uw welverdiende straf: verwys my ook, of beef.

ASTARBE.

Gy word misleid, Vorstin; en waant uw' Zoon te aanschouwen

In Narbals loozen Zoon. My deert uw dwaas betrouwen,
Dat u, om zyn gevaar, tot droefenis verwekt.

TOPHA.
Zyn deugd, alöm geroemd, nooit met verraad bevlekt,
Geen lichtgeloovigheid, heeft my voor hem bewogen.

ASTARBE.
Zyn nagebootste deugd heeft listig u bedrogen.
Maar nu Pygmalion van 't leven is beroofd,
En Narbals looze Zoon myn waar bericht gelooft,
Zal 't my gelukken, om, ten schrik der muitelingen,
Dien valschen Erfprins tot bekentenis te dwingen.
'k Heb door myn wraakzucht, door myn heilzame offerhand',
Niet minder u behoed, dan my en 't Vaderland.
Gy zult de meeste vrucht van myn bedryf verwerven.
Myn echt deed u voorheen uw' ouden luister derven:
Ik boet dat wreed verlies; 'k herstel u in uwe eer:
Geen staatzucht noopt my aan: beklim den rykstroon weêr.
Maar nu ik 't vonnis van den Loosäart eerst moet stryken,
Moet u zyn snood bedrog ook eerst onfeilbaar blyken:
Ik gaf u anderszins, door 't afstaan van de kroon,
't Vermogen tot de wraak van uw' gewaanden Zoon.

TOPHA.
Arglistige! ik bespeur den grond van uw gepeinzen.
Gy, die uw staatzucht toont, zelfs door die drift te ontveinzen;
Gy, die uw' Koning kent, bied my den scepter aan,
Alleen opdat die Held, die nimmer heeft misdaan,
Uit kinderlyke zucht zich schuldig zal verklaren,
Nu hem zyn loochening het leven niet kan sparen.

BELEAZAR.
Uw heimlyke angst, uw drift voor myn bekentenis,
Bewyst dat uw geluk noch niet beveiligd is.
Gy schenkt een' troon: maar is die troon in uw vermogen?
Ook schenkt ge 't myne.

ASTARBE, ***tegen Beleazar.***
Ik kan dit lastren niet gedoogen.
Beken uwe euveldaad, eer ik, door pyniging,

In weêrwil van uw' moed, u tot bekentnis dwing'.

TOPHA.
Staatzuchtig Vloekgedrocht! uwe ysselyke woede
Toont hoe gy 't kwynend Ryk voor tyranny behoedde.
Gy, gy zyt snooder, dan de wreedste dwingeland...
Wat zeg ik?. Ach! ik moest, myn Zoon! myn waardste Pand!
Terwyl 't gevaar my dwingt om haar voor u te smeeken,
Haar hart niet tegen u in feller woede ontsteken.

BELEAZAR.
Indien ik iets vermag, myn Moeder! smeek haar niet;
Vergeet, vergeet uw' Zoon; verwin uw zielsverdriet.

TOPHA.
Ik zal, door 't bloed genoopt, myn' pligt voor u betrachten.

Tegen Astarbe.

't Belang verbind u om myn éénig Pand te slagten:
Maar 'k sta u voor hem in. Regeer; en kerker my,
Opdat zyn felle haat u nooit ten val gedy'.
Hy zal, voor my bevreesd, u nimmer konnen deeren,
En edelmoedig van zyn wraakzucht triomferen.
Denk wie u smeekt: het is een Moeder, die voorheen
Twee Zonen heeft beschreit, door uw bedryf alleen.
't Geen Beleazar leed, doet my met recht gelooven,
Dat ge ook myn Phadaël van 't leven dorst berooven;
Dat hy, op uw bevel, betigt wierd met verraad.
'k Vergeef u 't wreed bestaan, 'k vergeef u all' myn' smaad,
Zo gy myn' waarden Zoon wilt in het leven sparen.
Besef wat ongeval u Narbals magt kan baren.
Die Zeevoogd, hoe verwoed, zal, door my aangespoord,
Zelfs uw Beschermer zyn, zo gy myn beê verhoort.

ASTARBE.
Uw bede is roekeloos. Ik spaar geen' Vyands leven,
Die, op den naam uws Zoons, my eeuwig zou doen beven.
Gy bied, als borg voor hem, uzelve vruchtloos aan:
Hy, die u snood misleid, zou u en my verraên.

BELEAZAR.
Ik sterf van spyt en schaamte, om 't smeeken myner Moeder.

Ik eisch het zelfde lot van myn' vermoorden Broeder.
Te leven door uw gunst, zou my tot schande zyn.
Volvoer uw razerny: ik tart de felste pyn.
Uw wreedheid zal niet lang myn Moeder onderdrukken:
De Zeevoogd zal voor haar den scepter u ontrukken.

ASTARBE.
Blykt zyn bedrog u niet? Hy zou, waar' hy uw Zoon,
Door schuldbekentnis u verheffen op den troon:
De neiging der natuur zou hem ten minsten nopen,
Om door dat heldenstuk op uw geluk te hopen.
Erken hem niet; hy geeft geen blyk van tederheid.

BELEAZAR.
Myn Moeder! overweeg haar schandelyk beleid.
Helaas! zy poogt by u myn deugd verdacht te maken,
Opdat ik eereloos myzelven zou verzaken,
En dus myn tederheid u toonen, door een daad,
Die min uw liefde zou verdienen, dan uw' haat.

TOPHA.
Ja tart, myn waarde Zoon! tart all' haar snoode lagen;
Laat ze uw grootmoedig hart door dreigen niet vertsagen.
Gy, spaar uw loosheid vry: de onlydelyke smart,
Door zyn gevaar verwekt in 't moederlyke hart,
't Vermogen der natuur, dat onbepaald vermogen,
Heeft dit geteisterd hart te sterk voor hem bewogen,
Om ooit geloof te slaan aan uw gevloekte list.

ASTARBE.
't Geduld begeeft me in 't end'; men heeft te láng getwist...

Derde tooneel.

ASTARBE, TOPHA, BELEAZAR, CORISBE. Lyfwachten.

ASTARBE.
Corisbe! wat gevaar is my op nieuw beschoren?
Bedwing uw siddring; spreek.

CORISBE.
Vorstin! wy zyn verloren!

TOPHA.
Wat onverwacht geluk!

BELEAZAR.
Wat schielyke ommekeer!

CORISBE.
Hoop niet op Joazar: helaas! hy leeft niet meer.

ASTARBE.
ô Ramp!

CORISBE.
Hy wierd misleid; zyn moed is niet bezweken.
Het veinzend oorlogsvolk, dat, Narbals magt ontweken,
Zich voegde by uw' Held, als om hem by te staan,
Dat ontrouw oorlogsvolk heeft Joazar verraên.
Dat Rot, van tyd tot tyd door Narbal afgezonden,
Verwekt, zoo dra 't zich heeft aan Joazar verbonden,
Een' onverwachten schrik in 't juichend eedgespan:
Het roept, in Narbals naam, eer 't iemand weeren kan,
Prins Beleazar uit voor Tyrus waren Koning;
't Vermoord uw' Joazar; terwyl het, tot verschooning
Van dit ontmenscht bestaan, waar over 't zich beroemt,
Van 's Prinsen valsch behoud zich ooggetuigen noemt.
De afgrysselyke moord is naauwelyks volëndigd,
Of Narbal, van dat feit door teekenen verstendigd,
Bestryd het eedgespan, dat, zonder Opperhoofd,
En onderling verdeeld, geene uitkomst ons belooft.

ASTARBE.
Helaas!.. Myn Held!.. Maar, neen; wacht meer dan ydle tranen,
Terwyl uw liefde en dood myn ziel tot wraak vermanen.

Zy luistert Corisbe iets in, die daar op vertrekt.

BELEAZAR.
Ontzinde Moorderes! vernoeg u door myn dood:
Ik tart uw razerny: wreek, wreek uw' Vloekgenoot:
Gy ziet uw' Vyand noch, ô Wreede! in uw vermogen:
Wacht niet tot Narbal u dit offer hebbe onttogen:

Ik weet myn lot: volvoer uw laatste gruwelstuk.

TOPHA.
Ach! myn geliefde Zoon!.. ô Smartlykst ongeluk!..
ô Angstig oogenblik!.. Verscheurende gedachten!

ASTARBE.
Myn wraak zal grooter zyn, dan ge immer zoud verwachten.

BELEAZAR.
Zult gy, meêdoogenloos, op wreedheid afgericht,
Uw' moordlust dan voldoen in 't moederlyk gezigt?
Gy zoud uw' Joazar niet feller konnen wreken...
Vergun me één oogenblik...

ASTARBE.
Verdoolde! hoor my spreken...

BELEAZAR.
Hoe! kent gy feller wraak?.. Ten minsten, sta my toe,
Dat ik, eer ge iets verricht, myn' kinderpligt voldoe.
Myn Moeder! schrei niet meer; vertroost u; 'k zie my spoedig
Ontheven van myn smart: ik sterf, maar 'k sterf kloekmoedig.
Wat baat uw droefenis voor uw' gedreigden Zoon?
Verwacht dat Narbal u herstelle op Tyrus troon;
En geef myn Moorderesse, eer ze u met my doe sneven,
Tot uw behoudenis, verzekring van haar leven.

TOPHA.
ô Neen! Maar, gy, myn Zoon! zo u myn wanhoop deert,
Voldoe een zuchtend volk, dat u ten Vorst begeert.
Ik zou, schoon Narbal my den rykstroon deed verwerven,
Eerlang, na uw verlies, van enkle droefheid sterven.

Terwyl Topha vervolgt, brengt Corisbe eenen kelk met vergif, dien Astarbe aanneemt.

Gy, wreek, met dit venyn, u door myn dood alleen:
Myn trouw heeft u gestuit in uwe afgryslykheên.
Vrees, vrees, in dit gevaar, op dezen Prins te woeden:
Zyn leven, niet het myne, is magtig u te hoeden.

ASTARBE.
Uw béider leven zou daar toe my vruchtloos zyn:
Men zou, uws ondanks, my berooven van het myn'.

'k Erken u voor den Prins; 'k wil Narbal niet verdenken;
Geen Zoon, hoe teêr bemind, kan hem zyn' pligt doen krenken:
Ook acht ik u, ô Held, die, door zyn deugd geleid,
Hem roemryk navolgt! niet bekwaam tot trouwloosheid.
Myn Held zal echter geen geringe wraak erlangen:
Hy heeft, op myn bevel, zyn' toeleg aangevangen;
Ik wreek hem op myzelf.

CORISBE, ***vergeefs toeschietende, om Astarbe het drinken te beletten.***
Laat af, laat af, Vorstin!...
Wat ysselyk bestaan uit hopelooze min!
Moet ge, uit mistroostigheid, uw dier behoud verächten?

TOPHA.
ô Heilryke ommekeer!

BELEAZAR.
ô Wonder!

ASTARBE, ***tegen Corisbe.***
Staak uw klagten.
'k Sterf, Joazar ten zoen, eer Narbal, tot myn schand',
My offere aan de wraak van Tyrus Dwingeland.
Gesmade Koningin! 'k heb, ondanks all' myn lagen,
Waar uit uw kwelling sproot, geen' haat u toegedragen.
Bedenk, indien myn dood u geen voldoening geeft,
Dat u myn wroeging reeds voorlang gewroken heeft.
Ik wilde u dezen dag op Tyrus troon verheffen,
Al poogde ik, om 't gevaar dat Joazar mogt treffen,
Uw' Zoon te doen vergaan, alsöf hy schuldig waar'.
Wat doet geen Minnares in 's Minnaars doodsgevaar?
Kan 't leven van uw' Zoon, door myn berouw verkregen,
Tot myn vergiffenis uw grootsche ziel bewegen?

TOPHA.
Hou uw beloftenis; volhard in uw besluit:
Die edelmoedigheid wischt al uw misdryf uit.

ASTARBE.
Gy, onderdrukte Held! gy triomfeert rechtvaardig:
Uwe onbevlekte deugd is kroon en scepter waardig.

Verwys geen eedgespan, 't geen tot zyn stout bestaan
Door my wierd aangespoord; 't zal nimmer u verraên.
Ik dong, uit wreed belang, u tweemaal naar het leven;
Ik deed uw' Vader en onnoozlen Broeder sneven:
Maar, ach! die Vorst, die niets dan gruwlen heeft bedacht,
Had eerst myn' Vader en myn Broeders omgebragt.
Bedenk, indien ik u door deze taal beleedig,
Dat ik uit haat niet spreek, maar stervend my verdedig;
En overweeg met ernst de wraak die gy verwerft.

BELEAZAR.
Uw straf is zwaar genoeg, nadien gy wroegend sterft...
Maar wat gerucht..!

ASTARBE.
Vrees niets; men stryd om u te ontzetten:
De Wacht zal Narbals moed den doortogt niet beletten.
Vergun my, dat myn ziel, geprangd door fellen schrik,
Zich met de Goôn verzoene in 't uiterste oogenblik.

Astarbe, van Corisbe ondersteund, vertrekt.

TOPHA.
Myn Zoon! gy zyt gered door Narbals pligtbetooning;
Die trouwe Held genaakt.

Vierde tooneel.

TOPHA, BELEAZAR, NARBAL, BELUS. Gevolg van Narbal.

NARBAL.
Wat groot geluk, myn Koning!
Hoe vreesde ik dat myn komst te spaê zou zyn geweest!
'k Heb, krachtig aangespoord door myn' beangsten geest,
Welhaast getriomfeert van all' de muitelingen;
Maar 'k dorst niet hopen u het doodsgevaar te ontwringen.
Gantsch Tyrus is voor u, en vleit zich met uw deugd:
Zyn vrees, om uw gevaar, weêrhoud alléén zyn vreugd.
Thans zal ons Vaderland, aan 's Konings juk onttogen,

Door uw bestier hersteld in zyn alöud vermogen,
Op nieuw verstrekken tot verwondring van 't heeläl.
Hoe onvoorziens verdwynt ons bitter ongeval!
Men weere, dat Astarbe, uit wanhoop, op uw leven...

BELEAZAR.
Zy, door zichzelf gestraft, heeft stervend my ontheven
Van haar te doemen die myn leven heeft gespaart.
Myns Vaders Moorderes is myne ontferming waard'.

NARBAL.
Vergeet zyn ongeval: gy hebt, om hem te hoeden,
Uw' kinderpligt voldaan, in 's volks doldriftig woeden.
Besef uw Moeders vreugd: die blyde Deelgenoot
Van uw gelukkig lot vertrooste u in zyn dood!

BELEAZAR.
Myn waarde Narbal leeft; ik zal geen' Vader derven.
Komt, laat ons 't muitgespan genade doen verwerven,
En onze erkentenis betuigen aan de Goôn.

TOPHA.
Dat alles juich' met my, ter liefde van myn' Zoon!

EINDE.